

Nota Integraal handhavingsbeleid 2016-2019

Gemeente Almere

Vastgesteld op: 14 juni 2016

Door:
Het College van B&W
De Burgemeester

Voorwoord

Samen en vanuit eigen verantwoordelijkheid

Eigenlijk is het een onvoorstelbare prestatie, als u zich realiseert dat nog maar veertig jaar geleden de eerste bewoners naar Almere kwamen. In deze korte periode heeft zich een volledige stad ontwikkeld. En we groeien verder als stad met alles er op en er aan.

We bouwen dus niet alleen huizen, maar we zorgen ook dat de voorzieningen in pas lopen met de ontwikkelingen in de stad. Zaken als hoger onderwijs, culturele voorzieningen, winkels, plekken om te recreëren, sportvelden en goede zorg. Om een prettige samenleving te zijn en te blijven zijn nu eenmaal regels nodig. Met dit handhavingsbeleid maken we duidelijk hoe we optreden tegen mensen die regels niet naleven.

Het nieuwe handhavingsbeleid kent een aantal uitgangspunten.

We werken vraaggericht en in verbinding met de stad. Inwoners, bedrijven en instellingen hebben een eigen verantwoordelijkheid, ook als het gaat om de naleving van de regels. Een mooi voorbeeld is het Keurmerk Veilig Ondernemen.

We werken integraal samen met de andere toezichthoudende partijen zoals politie, brandweer en omgevingsdienst (GGD). Dat is efficiënt en vermindert de toezichtlast bij bedrijven. Daarbij blijft het handhavingsprogramma inspelen op de veranderende omgeving. Het streven is dat we daar zijn waar het nodig is: op het juiste moment op de juiste plek in de stad. Door informatie gestuurd werken kan bijvoorbeeld Stadstoezicht dagelijks bepalen waar de inzet het meest nodig is.

Franc Weerwind
Burgemeester van Almere

Inhoudsopgave

Deel 1: Kaders en uitgangspunten 2016-2019	4
1. Inleiding – handhavingsbeleid in Almere	4
1.1 Waarom handhavingsbeleid?	4
1.2 Definitie van handhaving	4
1.3 Doelstelling handhavingsbeleid	4
1.4 Afbakening: integraal handhavingsbeleid in relatie tot sectorale beleidskaders	5
1.5 Wie voert deze Nota uit?	6
1.6 Leeswijzer	6
2. Kaders	7
2.1 Wettelijke kwaliteitseisen voor de handhaving	7
2.2 Ontwikkelingen landelijke regelgeving	8
2.3 Terugblik handhavingsbeleid 2012-2014	9
3. Visie en uitgangspunten	10
3.1 Visie	10
3.2 Uitgangspunten	10
4. Beleidsagenda	14
Deel 2: Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016-2019	16
5. Werkwijze – hoe handhaaft de gemeente Almere?	16
5.1 Strategie voor spontane naleving	16
5.2 Toezichtstrategie	16
5.3 Sanctiestrategie	18
5.4 Gedoogstrategie	19
5.5 Optreden tegen de eigen overheid	20
6. Programma handhaving 2016-2019	21
6.1 Welke handhavingstaken voeren we uit?	21
6.2 Toezicht en handhaving op basis van vragen uit de stad	21
6.3 Planmatig toezicht en handhaving	22
6.4 Uitvoeringsorganisatie toezicht en handhaving	24
7. Monitoring en evaluatie	25
Bijlagen	26
Bijlage 1 Overzicht geldende beleidsdocumenten	26
Bijlage 2 Risicoanalyse t.b.v. uitvoeringsprogramma 2016-2019	28
Bijlage 3 Verantwoordingsindicatoren	34
Bijlage 4 Protocol gedogen	36

1. Inleiding – handhavingsbeleid in Almere

1.1 Waarom handhavingsbeleid?

Op grond van geldende wetgeving dient iedere gemeente een actueel handhavingsbeleid op te stellen, waarin wordt aangegeven welke doelen de gemeente zichzelf stelt bij de handhaving van het omgevingsrecht en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. De looptijd van de Nota Integraal Handhavingsbeleid 2012-2014 is eind 2014 met een jaar verlengd. Met het voorliggende handhavingsbeleid benoemen we de vernieuwde ambities voor het handhavingsbeleid voor de periode 2016-2019 en geven we aan hoe dit wordt vertaald naar de uitvoering van handhavingstaken. Om het integrale karakter van de handhaving in Almere te bewaken kiest de gemeente ervoor om in deze nota niet alleen in te gaan op de handhaving van het omgevingsrecht, maar op alle handhavingstaken in de fysieke leefomgeving.

Met het handhavingsbeleid maken we duidelijk hoe we optreden tegen mensen die regels niet naleven. Door duidelijk te maken waarom, hoe en waarop wordt gehandhaafd kan de handhavingsorganisatie haar werk gericht doen. Handhavingsbeleid is ook noodzakelijk vanuit het oogpunt van legitimiteit van het overheidsoptreden. Niet handhaven tast het vertrouwen in de overheid, maar ook de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid aan. De door wet- en regelgeving gediende belangen zijn dan onvoldoende beschermd. Het vaststellen van een beleidskader vergroot de slagvaardigheid van het bestuur bij het afdwingen van naleving van wet- en regelgeving. Dan kan de gemeente hier naar verwijzen in haar besluiten en daardoor sneller een eenduidig besluit nemen.

1.2 Definitie van handhaving

Er zijn door de overheid talloze regels bedacht om maatschappelijke doelen te realiseren. Regels variëren van verbodsbepalingen voor ongewenst gedrag (bijvoorbeeld vuil dumpen, wildplakken, de bodem verontreinigen, etc.) tot vergunningstelsels voor bijvoorbeeld het bouwen van woningen en het organiseren van evenementen. Regels ontstaan veelal als bestuurlijk antwoord op een maatschappelijk probleem, zoals de vervuiling van de stad of drankmisbruik door jongeren. Kortom, regels zijn er om een veilige, gezonde, duurzame woon- en leefomgeving te garanderen. Regels hebben alleen effect als bewoners, bedrijven en instellingen zich er aan houden: ze naleven. Alles wat de gemeente doet om de naleving te bevorderen valt onder de term 'handhaving'. Als definitie wordt dan ook gehanteerd:

Handhaven is het bevorderen van regelnaleving door bewoners, bedrijven en instellingen.

1.3 Doelstelling handhavingsbeleid

Handhaving is geen doel op zich. Handhaving dient om op een doeltreffende wijze de achterliggende beleidsdoelen zoals bijvoorbeeld het realiseren van een veilige samenleving, een beoogde ruimtelijke of milieukwaliteit of bescherming van natuur, landschap en grondstoffen te bereiken. Het hoofddoel van handhaving is om te komen tot een veilige, gezonde, duurzame woon- en leefomgeving. De basis voor het inzetten van gemeentelijke handhaving is daarbij altijd landelijke, provinciale en gemeentelijke wet- en regelgeving (waarvoor de gemeente als bevoegd gezag is aangewezen).

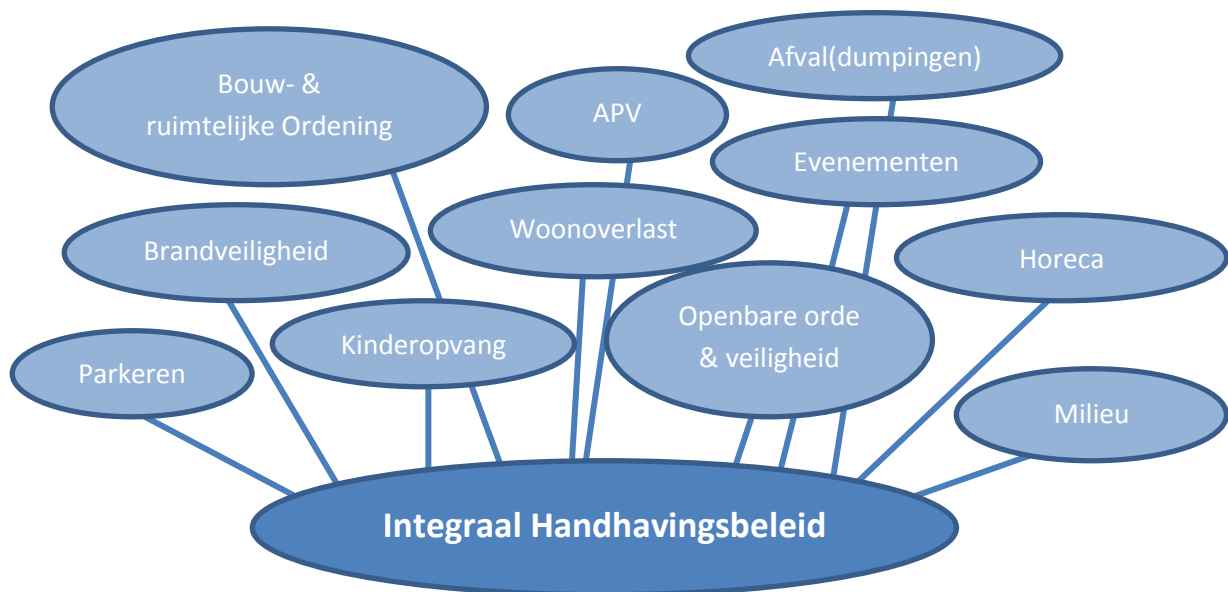
De doelstelling wordt in het uitvoeringsprogramma voor de handhaving (zie hoofdstuk 6) vertaald naar een doelmatige inzet van de beschikbare capaciteit. Hierbij wordt steeds een integrale afweging gemaakt, zodat het effect van de handhaving voor een veilig, gezond, leefbaar en duurzaam Almere zo groot mogelijk is.

Afhankelijk van het onderwerp is het college of de burgemeester het bevoegde orgaan om handhavingsprioriteiten te bepalen.

1.4 Afbakening: integraal handhavingsbeleid in relatie tot sectorale beleidskaders

Het integraal handhavingsbeleid beperkt zich – met uitzondering van de kinderopvang - tot de handhavingstaken die de gemeente en de aan haar verbonden partijen uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Het integraal handhavingsbeleid moet worden gezien in relatie tot sectorale beleidskaders. De inhoudelijke keuzes voor het handhavingswerk komen voort uit een overkoepelende wet of beleidsregel, waarin de gemeentelijke doelstellingen op een specifiek onderwerp worden behandeld. Het gaat om een breed scala aan onderwerpen (zie figuur 1a). Een overzicht van de belangrijkste kaders die van toepassing zijn op de handhaving in Almere is opgenomen in bijlage 1 van deze nota. Deze lijst is aan verandering onderhevig en wordt indien nodig opnieuw vastgesteld, bij rapportage over de voortgang van het handhavingsbeleid.

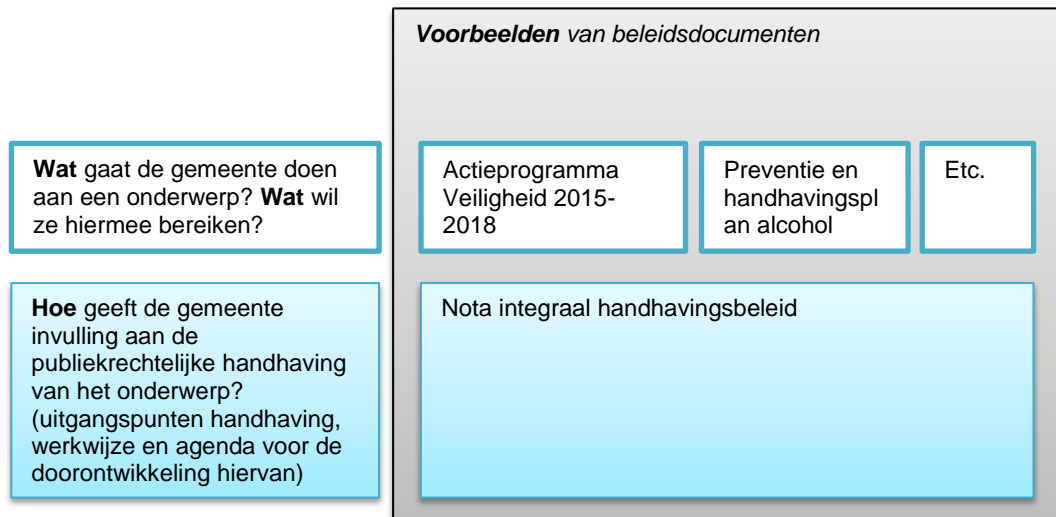
Figuur 1a: Integraal handhavingsbeleid in relatie tot sectorale beleidskaders

Actieprogramma Veiligheid 2015-2018

Een voorbeeld van gemeentelijk beleid dat overkoepelend is aan deze nota is de gemeentelijke handhavingsinspanning op het gebied van veiligheid. Dat onderwerp is als thema benoemd in het coalitieakkoord van de gemeente Almere. Het Actieprogramma Veiligheid 2015-2018 is de uitwerking van dat thema. Inhoudelijke speerpunten zijn onder andere woonoverlast, veilige buurt en aanpak woninginbraken.

De inhoudelijke keuzes worden gemaakt in het sectorale beleid, dit integrale handhavingsbeleid gaat vervolgens in op de vraag hoe we handhaving hierop inzetten (hoe handelen we, welke capaciteit zetten we in, welke werkzaamheden worden verricht). In hoofdstuk 6 wordt beschreven hoeveel inzet er is op welke onderwerpen en welk effect daarmee wordt beoogd. Zie figuur 1b.

Figuur 1b: Relatie met ander beleid

Handhavingstaken buiten dit beleidskader

Deze nota gaat over de handhavingstaken in de fysieke leefomgeving. De handhavingstaken binnen het sociaal domein (bijvoorbeeld de gemeentelijke sociale recherche) staan momenteel bijvoorbeeld los van dit beleidskader. Dit staat een brede samenwerking bij de gemeentelijke handhaving echter niet in de weg. Zo werken bij de aanpak in het kader van woonfraude en –overlast bijvoorbeeld toezichhouders/handhavers van de afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH), de sociale recherche en burgerzaken actief met elkaar samen om misstanden aan te pakken.

1.5 Wie voert deze Nota uit?

Deze nota gaat over de handhavingstaken die door de gemeente Almere, in samenwerking met bewoners, bedrijven, politie, brandweer, omgevingsdienst en GGD worden uitgevoerd. De gemeentelijke taken worden vooral uitgevoerd door de afdeling VTH, in het bijzonder door het team Stadstoezicht (openbare ruimte) en het team Toezicht, Handhaving & Constructie (bebouwde omgeving).

1.6 Leeswijzer

Deze nota is opgebouwd uit twee gedeeltes:

- Deel 1 (hoofdstuk 1 t/m 4) bevat de beleidsdoelstellingen van het integraal handhavingsbeleid voor de periode 2016-2019. In deze hoofdstukken wordt aangegeven wat we als gemeente verstaan onder handhaving, binnen welke kaders het beleid past, welke visie en uitgangspunten we hanteren voor de handhaving en welke beleidsagenda we hebben.
- Deel 2 (hoofdstuk 5 t/m 7) bevat het uitvoeringsprogramma handhaving voor de periode 2016-2019. In deze hoofdstukken wordt aangegeven wat onze werkwijze is voor de handhaving, op welke onderwerpen we handhavingstaken uitvoeren en hoe we rapporteren over de voortgang van het uitvoeringsprogramma.

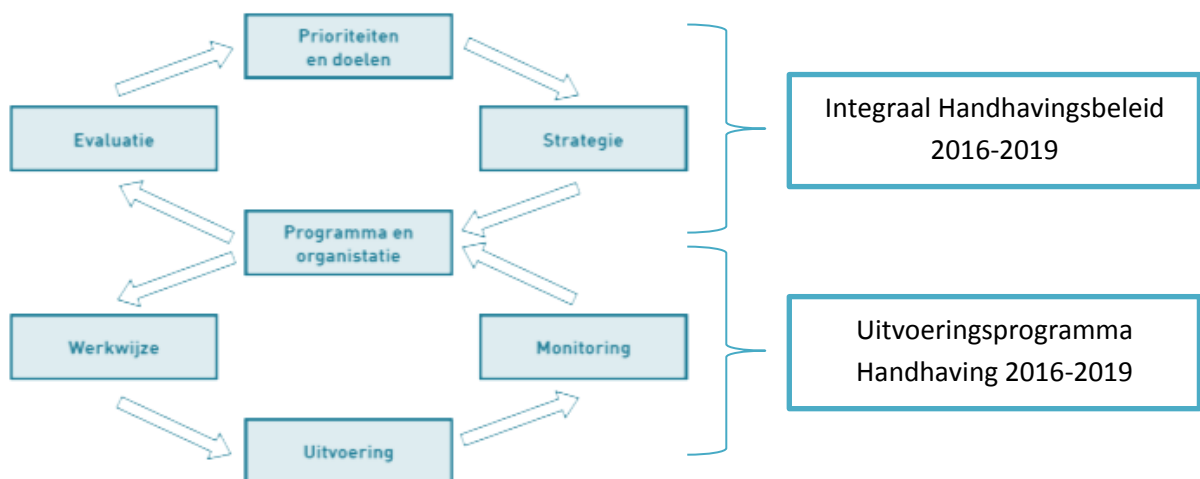
2. Kaders

2.1 Wettelijke kwaliteitseisen voor de handhaving

De samenleving mag van de overheid verwachten dat ze haar taken professioneel uitvoert. Om de handhaving op complexe regelgeving in het omgevingsrecht voldoende te borgen zijn door de Rijksoverheid kwaliteitscriteria gesteld aan de handhaving. In het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) is, naast de verplichting om handhavingsbeleid op te stellen, een aantal kwaliteitseisen uitgewerkt waaraan een bestuursorgaan dat belast is met de handhaving moet voldoen. Het gaat om procescriteria die gesteld worden aan het beleid en verantwoording hierover. Ook is met deze criteria bepaald dat vergunningverlenende taken gescheiden worden uitgevoerd van handhaving en dat gebouwen die gecontroleerd worden in het kader van het omgevingsrecht periodiek rouleren tussen handhavers.

De kwaliteitseisen uit het Bor en de Mor zijn gebaseerd op het model van de dubbele regelkring (ook wel beleidscyclus of Big Eight genoemd). De dubbele regelkring bevat zeven duidelijke stappen die samen op beleidsniveau en uitvoerend niveau een cyclus vormen van beleidsvorming, planning, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Op grond van de dubbele regelkring komt de handhaving programmatisch tot stand op basis van inzichtelijke keuzes en is de uitvoering gericht op het bereiken van vooraf afgesproken resultaten. In figuur 2 staat de dubbele regelkring weergegeven.

Figuur 2: Dubbele regelkring voor beleid en uitvoering handhaving

Probleemanalyses, prioriteiten, doelen en strategieën vormen samen een meerjarig Integraal Handhavingsbeleid 2016-2019 (bovenste kring). Het beleid is vervolgens uitgewerkt in een meerjarig Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016-2019, waarin de voorgenomen activiteiten die de komende jaren worden uitgevoerd zijn opgenomen. Jaarlijks wordt de voortgang van dit programma gemeten en wordt het eventueel bijgesteld (onderste kring).

De kwaliteitseisen voor de handhaving uit het Bor en de Mor zijn enkel van toepassing op het omgevingsrecht en de hieraan gerelateerde wet- en regelgeving. Om het integrale karakter van de handhaving in Almere te bewaken kiest de gemeente Almere er voor om de kwaliteitseisen van toepassing te laten zijn op alle handhavingstaken in de fysieke leefomgeving.

2.2 Ontwikkelingen landelijke regelgeving

In de komende beleidsperiode zullen een aantal ontwikkelingen plaatsvinden in landelijke regelgeving die van invloed kunnen zijn op het handhavingsbeleid. Dit is geen uitputtende lijst, maar biedt wel inzicht in de ontwikkelingen die op het moment van vaststelling van dit handhavingsbeleid bekend zijn. Bij de monitoring- en evaluatiemomenten van het handhavingsbeleid zal steeds nader bekeken worden of deze ontwikkelingen moeten leiden tot bijstelling van het uitvoeringsprogramma handhaving.

- Medio 2016 treedt de **Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht (Wet VTH)** in werking. Met deze wet worden er meer specifieke eisen gesteld aan de kwaliteit van zowel de handhaving als de taken op het gebied van vergunningverlening in relatie tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De gemeenteraad moet een verordening vaststellen over de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van taken binnen het omgevingsrecht. Voor de daarbij betrokken gemeentelijke diensten en regionale uitvoeringsdiensten betekent dit dat op basis van uniforme kwaliteitscriteria (Kwaliteitscriteria 2.1) de kwaliteit wordt beoordeeld. De kwaliteit wordt in dit geval afgemeten aan criteria over het proces, de opleiding en beschikbare capaciteit van medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering.
- Voor inwoners en bedrijven is het belangrijk dat zij makkelijk en snel weten of een activiteit met mogelijk schadelijke gevolgen voor de natuur toelaatbaar is. Met de **nieuwe Wet natuurbescherming** moet bij het aanvragen van een omgevingsvergunning door de gemeente straks gelijk getoetst worden op gevolgen voor de natuur. Deze wet treedt waarschijnlijk in werking per 1 januari 2017.
- Met het wetsvoorstel **Wet kwaliteitsborging voor het bouwen** wordt een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen geïntroduceerd. De inhoudelijke toetsing aan het Bouwbesluit verschuift – in eerste instantie voor een aantal categorieën bouwwerken - naar private partijen. Almere volgt deze ontwikkeling kritisch; we hechten als bouwstad van Nederland meer aan het verminderen en vereenvoudigen van de bouwregels. Het is te verwachten dat deze wet in de komende beleidsperiode in werking treedt, maar wanneer is nog onzeker.
- De Rijksoverheid wil met de **Omgevingswet** het omgevingsrecht eenvoudiger maken. In 2018 zullen 26 wetten, met 5000 wetsartikelen, gebundeld zijn in één omgevingswet met 350 wetsartikelen. Het gaat hier om regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water.
- Vooruitlopend op de omgevingswet zullen een aantal wetten worden gemoderniseerd. Het gaat hier bijvoorbeeld om **wetgeving over geluid en over bodemkwaliteit**. Wat de wijzigingen zijn is nog niet (volledig) duidelijk.
- In 2018 worden wijzigingen doorgevoerd in **regels over kinderopvang**. Het gaat hier om wijzigingen in de manier waarop toeslagen voor kinderopvang zijn geregeld en om wijzigingen in kwaliteitseisen aan kinderopvang en het toezicht hierop. Het doel hiervan is om te bereiken dat er meer oog komt voor de pedagogische kwaliteit van de opvang en minder nadruk op de structurele randvoorwaarden. Anders gezegd: onnodig gecompliceerde regels moeten verdwijnen.
- De Rijksoverheid gaat waarschijnlijk **asbestdaken vanaf 2024 verbieden**. Particulieren, bedrijven en (overheids-)instellingen mogen geen asbestdaken meer bezitten. Oude daken kunnen door de jaren heen zijn aangetast door weer en wind. Daardoor kunnen asbestvezels vrijkomen. In Almere vinden we dat dit onderwerp al in de komende beleidsperiode aandacht behoeft, omdat het verbod op asbestdaken vraagt om een gerichte aanpak in de periode voordat het verbod in werking treedt. We verwachten namelijk dat inwoners en bedrijven zonder voorlichting en/of andere overheidsmaatregelen niet uit zichzelf asbestdaken laten verwijderen.

2.3 Terugblik handhavingsbeleid 2012-2014

De doelstellingen uit het handhavingsbeleid zijn bereikt

Vooruitlopend op het schrijven van dit handhavingsbeleid 2016-2019 is de vorige beleidsnota geëvalueerd. In het vorige handhavingsbeleid zijn de volgende beleidsdoelstellingen opgenomen:

- In 2014 zijn gegevens over de resultaten van de uitgevoerde controles geregistreerd/voorhanden;
- In 2014 dienen in het werkplan opgenomen indicatoren in de registratiesystemen verwerkt kunnen worden.
- In 2014 vindt het toezicht volgens de werkprocessen plaats;
- Het handhavingsbeleid 2012-2014 wordt opgezet volgens het model van de dubbele regelkring.

De bovengenoemde doelstellingen zijn in de afgelopen beleidsperiode gerealiseerd. Zo registreren de toezichthouders en handhavers van de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving hun controles en resultaten. Ook is er een managementinformatiesysteem waaruit de resultaten van het toezicht en de handhaving kunnen worden afgeleid. Er zijn werkprocessen beschreven. Deze werkprocessen worden periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. De afgelopen jaren is gewerkt volgens het model van de dubbele regelkring. Dit is zichtbaar gemaakt in jaarlijkse werkplannen en evaluaties, welke te raadplegen zijn via de gemeentelijke website.

Aanbevelingen

De sectorale beleidskaders worden in Almere afzonderlijk geëvalueerd en hebben interessante bevindingen opgeleverd over de wensen van Almeerders. Daarnaast zijn het handhavingsbeleid en de werkplannen uit de vorige beleidsperiode geëvalueerd, waaruit meer overkoepelende aanbevelingen voor de handhaving zijn voortgekomen. Een aantal centrale conclusies over verdere ontwikkeling van de handhaving in Almere kunnen als volgt worden samengevat:

- De in het vorige handhavingsbeleid omschreven uitgangspunten, werkwijze en prioriteitstellingen zijn nog steeds actueel te noemen. Daarom zijn deze in het nieuwe handhavingsbeleid opnieuw opgenomen. Wel dient de risicoanalyse te worden geactualiseerd, omdat onder invloed van maatschappelijke verandering risico's wijzigen. In deze nota handhavingsbeleid zijn de geactualiseerde risicoanalyses opgenomen in bijlage 2.
- De huidige programmatische aanpak kan worden doorontwikkeld, wanneer het huidige werkplan wordt vervangen door een meerjarenprogramma, waarvan jaarlijks de voortgang wordt gemeten. Hiermee ontstaat een duidelijker relatie tussen korte termijn doelstellingen en lange(re) termijn doelstellingen. In hoofdstuk 6 is dit meerjarige uitvoeringsprogramma opgenomen.
- De kwaliteitsverbetering (professionalisering) van de toezicht en handhaving(sorganisatie) die in de afgelopen jaren zichtbaar is geworden, moet verder worden doorgezet. Er kan worden verkend of goede ervaringen die zijn opgedaan – met name in het veiligheidsdomein – breder toepasbaar zijn. Hier kan bijvoorbeeld worden gedacht aan voorbeelden van integrale samenwerking in de aanpak van woonoverlast/fraude of aan zelfcontroles op de brandveiligheid. Daarom hebben we dit als onderwerp geagendeerd in de beleidsagenda in hoofdstuk 4.
- De gemeente zoekt voortdurend naar aansluiting op de Almeerse leefwereld. Het is aan te bevelen om verder te verkennen hoe de huidige aanpak, naar wettelijk thema, kan doorontwikkelen naar een aanpak per gebied, persoon en situatie. Daarom hebben we dit als onderwerp geagendeerd in de beleidsagenda in hoofdstuk 4.

3. Visie en uitgangspunten

Handhaving staat niet op zichzelf, maar levert een bijdrage aan de duurzame ontwikkeling van Almere. De waarden uit de Almere Principles en het Coalitieakkoord staan bij handhaving centraal: het college wil samen met Almeeders optrekken en inspelen op de dynamiek van de stad. Deze waarden zijn vertaald naar een visie op handhavingsbeleid en een aantal concrete uitgangspunten. De uitgangspunten dienen als maatlat voor het dagelijks handelen in het kader van handhaving.

3.1 Visie

WERKEN VANUIT VERTROUWEN, RESPECT EN GELIJKWAARDIGHEID

“Wij willen werken op basis van vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid. Dit alles vraagt een gemeente waar dienstbaarheid en ambitie hand in hand gaan. Wij (en in ons verlengde de ambtelijke organisatie) zijn dienstbaar aan deze stad. Daartoe is het van belang dat we de stad, de Almeeders, de bedrijven en instellingen kennen én dat we naar hen luisteren. Dat luisteren doen we met een open houding. Als er kritiek is gaan we er op in, omdat wij weerwoord zien als een kans voor verbetering. We gebruiken casuïstiek om ervan te leren. Dienstbaar zijn betekent voor ons echter niet dat elk belang wordt gehonoreerd. Luisteren is iets anders dan blind gehoorzamen. We zijn een aanspreekpunt, geen doorgeefluik. We geven onze mogelijkheden en grenzen aan.” (uit Coalitieakkoord Almere 2014-2018 – De Kracht van de Stad)

Wetten en regels zijn noodzakelijk ter bescherming van kwetsbare, beschermingswaardige belangen zoals veiligheid, een gezond leefmilieu of de openbare ruimte. Omdat we willen dat deze belangen worden geborgd, vinden we het als overheid belangrijk dat wetten en regels worden nageleefd. Dit voorkomt rechtsongelijkheid en willekeur. Het naleven van regels en voorschriften is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van bewoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en overheden zelf.

Handhaving is een keten van activiteiten, die gericht is op het doen naleven van de regels en voorschriften. Het voorkomen van overtredingen heeft prioriteit. Handhaving wordt dus niet alleen gezien als het afdwingen van naleefgedrag door bestraffing, maar als het gehele proces van opstellen van duidelijke regelgeving, voorlichting, toezicht, bemiddeling tot - in het uiterste geval - sanctionering. Wanneer we toezicht houden in de stad is het ons streven om op het juiste moment daar in de stad te zijn waar het nodig is. De gemeente heeft – als onafhankelijke partij- de bijzondere positie om regelnaleving af te dwingen. Met deze positie gaan we uiterst zorgvuldig om.

3.2 Uitgangspunten

1. We werken vraaggericht en in verbinding met de stad

“MENSEN MAKEN DE STAD

Vanuit de erkenning dat burgers de drijvende kracht zijn in het maken, behouden en verduurzamen van de stad, ondersteunen wij hun streven om hun unieke mogelijkheden te verwezenlijken, met bezieling en waardigheid.” (uit De Almere Principles, 2008)

Vanuit het principe dat mensen de stad maken stimuleren we eigen verantwoordelijkheid van bewoners, bedrijven en instellingen als het gaat om naleving van regels en het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving. Uitgangspunt is dat mensen het logisch vinden om zich aan regels te houden. Mensen maken de stad betekent ook dat de gemeente ruimte biedt aan wensen vanuit de stad. We geven op een vraaggerichte manier invulling aan het handhavingsbeleid door Almeeders uit te nodigen om mee te denken over handhavingsvraagstukken in de verschillende gebieden. Almeeders kunnen altijd bij de gemeente

terecht als ze klachten hebben of overlast ervaren; verzoeken tot handhaving worden opgevolgd. We dragen zorg voor een actieve monitoring van onze handhavinginszetzet en door jaarlijks te evalueren blijven we een doeltreffend beleid voeren.

2. We zijn open en transparant

“Wij werken vanuit een gemeenschappelijk beeld voor de stad. Voor ons staat de Almeerder centraal; we willen niet dat het systeem voor wie dan ook belemmerend werkt. Dit vergt een opener houding van het bestuur en een opener verhouding van het bestuur met de stad, de raad, de maatschappelijke partners en de ambtelijke organisatie. Ook van deze laatste vragen we een open houding.” (uit Coalitieakkoord Almere 2014-2018 – De Kracht van de Stad)

Om écht vraaggericht en in verbinding met de stad te kunnen werken is het belangrijk dat bewoners, bedrijven en instellingen weten waar ze aan toe zijn. De gemeente Almere wil duidelijk zijn over wat wel en niet is toegestaan en wat verwacht wordt van Almeerders. Nagenoeg alle activiteiten op het gebied van handhaving (zoals de resultaten van uitgevoerde controles) worden schriftelijk vastgelegd. Ook worden het handhavingbeleid en de voortgangsrapportages kenbaar gemaakt via de gemeentelijke website. Hiermee is voor iedereen duidelijk hoe de gemeente in bepaalde situaties handhaaft. Randvoorwaarde voor een open en transparante houding is het respecteren van de privacy. Het college zal jaarlijks verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de uitvoering van de geplande werkzaamheden.

3. We werken integraal

“Voor ons staat de Almeerder centraal; we willen niet dat het systeem voor wie dan ook belemmerend werkt.” (uit Coalitieakkoord Almere 2014-2018 – De Kracht van de Stad)

Integrale handhaving is erop gericht om de barrière tussen systeemwereld en leefwereld te slechten. Dit wordt op verschillende manieren ingevuld. Zo is onze toezicht- en handhavingorganisatie zo ingericht dat integraal wordt gecontroleerd op de verschillende taakvelden als veiligheid, een gezond leefmilieu of de openbare ruimte. Dit zorgt voor een efficiënte inzet van de handhavingscapaciteit. Om integraal te kunnen handhaven zoekt de gemeente waar mogelijk contact met andere toezichthoudende partijen (zoals politie, brandweer, omgevingsdienst, GGD) om gezamenlijke (gedragen) beleid op te stellen en controles uit te voeren. Zo realiseren we een vermindering van de toezichtslast bij bedrijven, voorkomen we onnodige bureaucratie en worden bewoners niet van het kastje naar de muur gestuurd.

Integraal handhaven betekent ook integraal kijken naar de oorzaak van een probleem: de stad mag van ons verwachten dat een probleem doeltreffend wordt opgelost. Indien nodig of wenselijk zal hierbij vanuit de handhaving regie worden gevoerd. Zo worden contraproductieve discussies tussen organisatieonderdelen over wie “probleemeigenaar” is voorkomen. Een dergelijke aanpak voorkomt ook een ineffectieve inzet van handhavinginstrumenten in die gevallen dat handhaving niet de oplossing van het probleem is.

4. We maken keuzes en spelen in op een veranderende omgeving

*“ANTICIPEER OP VERANDERING
Om op de evolutie van de stad voort te bouwen, zullen wij een ruime mate van flexibiliteit en aanpasbaarheid in onze plannen en programma's opnemen, en daarmee onvoorspelbare kansen voor toekomstige generaties mogelijk helpen maken.” (uit De Almere Principles, 2008)*

Bij handhavingvraagstukken werken we vanuit het besef dat het niet mogelijk is om elke misstand aan te pakken. Daarnaast veranderen de prioriteiten en wensen uit de stad gedurende een beleidsperiode. We maken keuzes om toch in staat te zijn om de belangrijkste zaken op te pakken en om onze handhavingscapaciteit op

een doeltreffende manier in te zetten. Zo zorgen we ervoor dat we steeds op het juiste moment daar in de stad zijn waar het nodig is. De keuzes maken we op basis van drie gelijkwaardige pijlers:

- Vragen uit de stad (zie uitgangspunt 1);
- Prioritering op basis van risicoanalyses: we houden rekening met de effecten van overtredingen. Door te werken op basis van risicoanalyses realiseren we lastenverlichting voor bedrijven die alles goed op orde hebben (geen onnodige controles);
- Bestuurlijke prioriteiten: de uitvoering van handhavingstaken wordt gevoed door sectoraal beleid, zoals het Actieprogramma Veiligheid 2015-2018, het Preventie en handhavingsplan alcohol en het plan van aanpak afvaldumpingen.

5. We blijven innoveren

"BLIJF INNOVEREN

Om de stad vooruit te brengen, zullen wij nieuwe en verbeterde processen, technologieën en infrastructures aanmoedigen en experimenten en kennisuitwisseling ondersteunen." (uit De Almere Principles, 2008)

Almere is een innovatieve stad. Ook bij handhaving streven we naar een innovatieve aanpak. Dit gebeurt enerzijds bij ons handelen in de stad: we blijven onszelf steeds vernieuwen en kiezen voor maatwerk bij het oplossen van problemen. Iedere casus is anders en vraagt om een specifieke aanpak.

Anderzijds zetten we nieuwe technieken in om naleefgedrag te bevorderen. Zo blijven we bijvoorbeeld investeren in informatie gestuurde handhaving en bevorderen we het toepassen van zelfcontroles door bedrijven. Ook hanteren we een beleidsagenda met onderwerpen waar we de komende 4 jaar extra aandacht aan willen besteden (zie hoofdstuk 4).

4. Beleidsagenda

Op basis van de ontwikkelingen in landelijke regelgeving, de aanbevelingen uit de evaluatie van het handhavingsbeleid 2012-2014 en de visie & uitgangspunten voor het handhavingsbeleid 2016-2019 is een beleidsagenda geformuleerd. Deze agenda bestaat uit beleidsonderwerpen waar we in de periode 2016-2019 extra aandacht aan willen besteden in het kader van de doorontwikkeling van het handhavingsbeleid. We zijn een lerende organisatie en willen blijven innoveren. Vanwege voortschrijdend inzicht kan de beleidsagenda gedurende de beleidsperiode worden bijgesteld of aangevuld. In de jaarlijkse voortgangsrapportage aan de raad (zie hoofdstuk 7) zal aandacht worden besteed aan de voortgang van de beleidsagenda. Eventuele financiële gevolgen van de beleidsagenda worden meegenomen in een integrale afweging bij de besluitvorming over toekomstige programmabegrotingen.

1. Doorontwikkeling aanpak vraaggerichte toezicht en handhaving

De prioritering van handhavingstaken wordt bepaald op basis van vragen uit de stad, risicoanalyses en bestuurlijke prioriteiten. Zo zorgen we dat toezichthouders/handhavers op het juiste moment op de juiste plaats zijn. In de afgelopen beleidsperiode is al op een vraaggerichte manier uitvoering gegeven aan het handhavingsbeleid. Zo zijn bijvoorbeeld bij het opstellen van de Visie Next Level Stadscentrum winkeliers en horecaondernemers actief betrokken geweest bij het formuleren van uitstallingsbeleid en de wijze van handhaving daarop.

We willen in de komende beleidsperiode een verdieping maken in het vraaggericht handhaven. Dit willen we doen door meer aan te sluiten op bestaande monitoringsystemen (zoals de Veiligheidsmonitor, wijkpeilingen en Straatkubus), klanttevredenheidsonderzoeken van Stadtoezicht en aanhaken bij bewonersavonden. Daarnaast willen we de data uit onze primaire processen beter benutten: handhavingsverzoeken zijn bijvoorbeeld direct input voor vraaggericht handhaving.

Het flexibel inzetten van handhavingscapaciteit is randvoorwaardelijk voor écht vraaggericht werken. In de komende beleidsperiode wordt daarom onderzocht of er effectafspraken gemaakt kunnen worden op verschillende sectorale thema's zodat er, op het moment dat de effectafspraken gerealiseerd zijn, ruimte ontstaat om vragen uit de stad op te pakken.

2. Verkenning open en transparant werkwijze

Een van onze uitgangspunten is een open en transparante wijze van werken. In de afgelopen jaren hebben we op dit vlak al stappen gezet, onder meer door het digitaal beschikbaar maken van beleid via www.almere.nl/bestuur/gemeentelijk-beleid/. In de komende beleidsperiode willen we verkennen hoe we in het kader van handhaving een nog meer transparante werkwijze kunnen ontwikkelen. We onderzoeken hoe verdere openbaarmaking van gegevens (bijvoorbeeld via open data) over de handhaving kan bijdragen aan regelnaleving. Om de regelnaleving nog verder te verbeteren willen we nader onderzoeken of openbaar maken waar en door wie regels worden overtreden effect heeft. We hebben hierbij aandacht voor privacyaspecten.

3. Verder bevorderen samenwerking Sociaal Domein

Dit integraal handhavingsbeleid beperkt zicht tot de handhavingstaken die de gemeente en de aan haar verbonden partijen uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Zoals al in paragraaf 1.4 is aangegeven staat dit een brede samenwerking bij gemeentelijke handhaving niet in de weg. Bijvoorbeeld in het kader van woonfraude en –overlast wordt actief samengewerkt en informatie gedeeld tussen de afdeling VTH, de sociale recherche en burgerzaken. De komende beleidsperiode gaan we de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen het fysiek en sociaal domein versterken, op basis van de goede ervaringen die we hier nu al mee hebben. We werken daarmee aan een breed gedragen gemeentelijke aanpak van problemen die domein overstijgend zijn. Dit kan wat ons betreft ook leiden tot een breed gedragen beleidskader (al dan niet vastgelegd in de huidige afzonderlijke kaders).

4. Informatie gestuurd handhaven verbeteren

Om te zorgen dat de toezichthouders/handhavers op het juiste moment op de juiste plek zijn moeten we beschikken over goede informatie. Hiervoor is het belangrijk dat we een goed beeld hebben van de staat waarin Almere verkeert. Op een aantal aandachtsgebieden (zoals sociale veiligheid en Drank & horeca) hebben we hier een goed beeld van. We onderzoeken op welke thema's we ons inzicht in de staat van Almere kunnen verbeteren en formuleren acties om die informatie naar boven te halen. We weten dat dit in ieder geval geldt voor evenementen. Bij het verbeteren van het informatie gestuurd handhaven benutten we ervaringen uit andere gemeenten.

5. Actief inspelen op nieuwe wetgeving

Zoals in paragraaf 2.2 wordt geschetst zijn er in de aankomende beleidsperiode een aantal grote ontwikkelingen in landelijke wetgeving. We beseffen dat deze ontwikkelingen van invloed zullen zijn op het handhavingsbeleid en dat dit tevens gevolgen kan hebben voor de toezicht- en handhavingsorganisatie. Om vroegtijdig in te kunnen spelen op deze veranderingen zijn we aangesloten bij relevante netwerken zoals de VNG, de Vereniging BWT Nederland en het Centraal Overleg Bouwconstructies (COBC).

In het verlengde van nieuwe landelijke wetgeving beseffen we ons dat we ook bij lokale wetgeving de opgave hebben om het effect en de handhaafbaarheid hiervan te borgen. In de komende jaren verkennen we hoe we de kennis en ervaring van frontliniemedewerkers en de handhaafbaarheid van de regels die we maken een centralere rol kunnen geven in het beleidsproces.

5. Werkwijze – hoe handhaaft de gemeente Almere?

In dit hoofdstuk wordt de werkwijze beschreven die we hanteren voor regelnaleving. De gemeente treedt in belangrijke mate op volgens de door Rijksoverheid opgestelde richtlijn Landelijke Handhavingstrategie¹. Onze werkwijze richt zich enerzijds op het stimuleren van de naleving en anderzijds op het reduceren van de risico's die kunnen voortkomen uit het niet naleven van de voorschriften. De werkwijze bestaat in feite uit vier aparte strategieën: een strategie voor spontane naleving, een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie.

5.1 Strategie voor spontane naleving

De strategie spontane naleving richt zich op het vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven. Het gevolg is dat er minder toezicht en repressieve handhaving hoeft plaats te vinden omdat er minder overtredingen worden begaan. Om spontane naleving mogelijk te maken moeten regels aan een tweetal voorwaarden voldoen: ze moeten duidelijk, eenduidig en dus handhaafbaar zijn en voor iedereen bekend zijn.

Handhaafbare regelgeving

Veel van de regels die de gemeente Almere moet handhaven zijn landelijk bepaald. Voorbeelden hiervan zijn de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Woningwet, het Bouwbesluit, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening. De regels die de gemeente zelf vaststelt zijn verordeningen (APV, bouwverordening), beleid (welstand), bestemmingsplanvoorschriften en vergunningvoorschriften (milieu, bouw, sloop). Regels zijn handhaafbaar wanneer ze voldoen aan een aantal criteria:

1. Ze zijn relevant: regels zijn nodig, actueel en uitvoerbaar;
2. Ze zijn eenduidig: regels zijn op één manier uit te leggen en niet tegenstrijdig;
3. Ze zijn controleerbaar: regels zijn gebaseerd op zichtbare en/of meetbare feiten.

Met deze criteria voor ogen zal vanuit handhaving in de beleidsperiode actief worden getoetst of nieuw op te stellen regels relevant, eenduidig en controleerbaar – en dus handhaafbaar – zijn.

Voorlichting aan spontane nalevers

De gemeente Almere gaat er in beginsel vanuit dat mensen het logisch vinden om regels na te leven. Wanneer regels niet bekend zijn bij degenen die geacht worden ze na te leven, neemt het risico toe dat regels worden overtreden. Voorlichting is daarom een belangrijk onderdeel van handhaving. Dit handhavingsinstrument zet de gemeente vooral in op de thema's waarop de meeste overtredingen worden gesignaleerd en/of waarover veel onduidelijkheid blijkt te bestaan. Ook communicatie over de resultaten van ons werk valt hieronder.

5.2 Toezichtstrategie

De gemeente is mede verantwoordelijk voor het bewaken van algemene belangen. Vertrouwen is het uitgangspunt, maar op een aantal thema's is het belangrijk dat we toezien of regels daadwerkelijk worden nageleefd. Wanneer regels niet (spontaan) worden nageleefd is ingrijpen noodzakelijk. De gemeente gaat dan vanuit haar toezichthoudende taak het gesprek aan over naleving van regels. Sanctionering (zie paragraaf 5.3) is daarbij een uiterste maatregel.

Zoals aangegeven bij de uitgangspunten van het handhavingsbeleid wordt een prioritering voor toezicht bepaald op basis van vragen uit de stad, risicoanalyses en bestuurlijke prioriteiten. In de toezichtstrategie staat de vraag centraal hoe de gemeente als bevoegd gezag het toezicht uitoefent. Bij het uitoefenen van de

---

¹ <http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/handhaving/landelijke/introductie/>

toezichtstaak is ons streven dat we steeds op het juiste moment daar in de stad zijn waar het nodig is. Informatie gestuurde handhaving is daarbij cruciaal.

Informatie gestuurde handhaving

Bij de uitvoering hanteert de gemeente een werkwijze van informatie gestuurde handhaving. De mogelijkheden om informatie te koppelen en in te zetten voor de operationele aansturing van handhavers nemen steeds verder toe.

Informatie gestuurde handhaving zorgt ervoor dat de toezicht- en handhavingsorganisatie steeds effectiever en efficiënter wordt in de uitvoering van haar taken:

- In de afgelopen jaren is een Veiligheids Informatie Systeem (VIS) ontwikkeld. Dit systeem genereert voor Stadstoezicht, Politie en Veiligheidsmanagers veel informatie om het toezicht in de openbare ruimte gericht te kunnen doen op plaatsen waar dit het hardst nodig is.
- De nieuwe handhelds bij Stadstoezicht zorgen voor realtime informatie over meldingen in de stad waarop de handhaver direct kan reageren. Deze informatie wordt ook benut voor het sturen op de inzet van handhavers, op vraagstukken over leefbaarheid en veiligheid. Een volgende stap die hierin kan worden gezet is een investering in betere informatieanalyse.
- Het nieuwe systeem maakt de registratie van de handhavingsactiviteiten eenvoudiger, waardoor de administratieve last voor de handhavers afneemt. Hierdoor kunnen ze zich meer richten op het toezicht op straat.

Een bijkomend effect van de verbetering van informatiesystemen is dat gemeenteraad, inwoners en bedrijven steeds beter geïnformeerd kunnen over de resultaten van het handhavingswerk.

Informatie gestuurde handhaving bij woonoverlast

De gemeente koppelt informatie uit haar registratiesystemen aan de ervaringen van toezichthouders. Verschillende disciplines (gemeentelijke handhavers woonoverlast, politie, medewerkers belastingen) analyseren gezamenlijk waar vermoedens van regelovertreding spelen. Dit maakt een gerichtere prioritering van gebiedsgerichte controle van bedrijventerreinen mogelijk. De uitkomsten van deze controles worden vervolgens benut voor nadere analyse. Hier valt bijvoorbeeld te denken aan een beschouwing van de kenmerken van de gebouwen waar regels daadwerkelijk worden overtreden, of verbanden tussen regelovertreders.

We verwachten dat we de informatie gestuurde handhaving in de komende jaren verder kunnen ontwikkelen. Ontwikkelingskansen liggen in het breder inzetten van de systemen die goed werken (zoals het veiligheidsinformatiesysteem) en ook in het verder ontwikkelen van de systemen zelf. Informatie gestuurd handhaven geeft de gemeente ook uitdagingen. Privacy van inwoners en bedrijven is randvoorwaardelijk. Nieuwe werkwijzen worden daarom ook gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Integrale handhaving

Zoals aangegeven bij de uitgangspunten van het handhavingsbeleid streven we altijd naar integrale handhaving. In de uitvoering hanteren we verschillende vormen van integraal toezicht/handhaving:

Vorm	Omschrijving
Controleren met elkaar	Verschillende taakvelden voeren gezamenlijk een integrale controle uit. Deze vorm is toepasbaar in situaties die complex zijn of een hoge bestuurlijke prioriteit hebben.
Controleren na elkaar	Verschillende toezichthouders voeren apart een controle uit. Omdat deze controles plaatsvinden over een relatief langere periode heeft deze aanpak een sterk preventieve werking. De toezichtlast gaat hiermee niet omlaag.
Controleren	Hierbij wordt de integrale controle van de taakvelden door één toezichthouder/

voor elkaar	handhaver uitgevoerd. Deze vorm wordt vooral gebruikt in minder complexe situaties.
Signaleren	Aspectcontrole door één toezichthouder. Deze toezichthouder neemt tijdens de controle (binnen de vorm ‘controleren na elkaar’) aspecten van de andere beleidsvelden of van andere bestuursorganen mee, al dan niet aan de hand van een checklist (oog en oor functie). Als hij waarneemt dat er op het gebied van de andere beleidsterreinen/ bestuursorganen iets mis is, seint hij zijn collega’s of het andere bestuursorgaan in.

Vaak wordt in Almere door één toezichthouder op meerdere regels tegelijkertijd gecontroleerd. Op straat kijken handhavers die worden ingezet op veiligheid bijvoorbeeld tegelijkertijd naar regels over parkeren, en afvaldumpingen. Het hierboven genoemde informatie gestuurd handhaven maakt het mogelijk dat iedere toezichthouder/handhaver op hoofdlijnen meerdere vakgebieden kan controleren.

Bij integrale handhaving is niet alleen ons eigen optreden van belang. Ook de samenwerking met andere (overheid)organisaties is hierin bepalend. Waar nodig creëren we instrumenten die ons helpen in deze samenwerking, zoals een signaleringstool voor woonoverlast en woonfraude. Ook voeren we jaarlijks gezamenlijk projecten uit, bijvoorbeeld de regionale handhavingsestafette.

Er kunnen omstandigheden zijn waarin we als gemeente niet bestuursrechtelijk op te treden, omdat een andere overheidsorganisatie al strafrechtelijke stappen neemt (bijvoorbeeld de politie). Samenwerking en afstemming zijn ook in dit geval sleutelwoorden.

Zelftoezicht

Omdat we eigen verantwoordelijkheid van de stad belangrijk vinden, we de toezichtslast bij bedrijven willen verminderen en het naleefgedrag willen bevorderen werken we met vormen van zelfcontrole. Bij deze aanpak worden checklists toegestuurd aan ondernemers en bevorderen we het gebruik van standaard registratie instrumenten. In de afgelopen jaren is vooral ingezet op zelfcontroles op het gebied van brandveiligheid. Er zijn meer vormen van zelftoezicht denkbaar. Bijvoorbeeld het gecertificeerd uitvoeren van controles op grondstromen door Rijkswaterstaat, Provincie en Gemeente.

5.3 Sanctiestrategie

In het uiterste geval gaat de gemeente over tot sanctionering. Om naleving van de regelgeving af te dwingen beschikt de gemeente Almere over bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten.

We zijn in de handhaving gericht op herstel en het bereiken van regelnaleving. Tegelijkertijd is handhaving altijd maatwerk. Dit betekent dat het uiterste middel (sanctionering) soms sneller moet worden ingezet. Wanneer mensen bewust en/of langdurig regels overtreden is het belangrijk dat de gemeente daadkrachtig optreedt.

Wanneer daar aanleiding toe is beschrijven we in een bijzondere sanctiestrategie wanneer de gemeente welke instrumenten inzet. Een dergelijke bijzondere sanctiestrategie is bijvoorbeeld vastgesteld voor de aanpak van drugshandel (inclusief hennepsteelt), voor regels uit de Drank- en horecawet en voor het toezicht op milieuregels door de omgevingsdienst.

Bestuursrechtelijke sanctiestrategie

De bestuursrechtelijke sanctiestrategie wordt ingezet om de legale situatie te herstellen. Deze sanctiestrategie gaat in wanneer blijkt dat met communicatie of door overreding geen oplossing wordt bereikt. Voor de bestuursrechtelijke aanpak van overtredingen staan de gemeente Almere vier instrumenten ter beschikking:

- Opleggen van een last onder dwangsom: indien de overtreder niet binnen een bepaalde tijd de overtreding zelf ongedaan maakt wordt een boete opgelegd. Door middel van een brief wordt de overtreder gewaarschuwd en wordt aangegeven wat de gevolgen zijn indien geen gehoor wordt gegeven aan de waarschuwing. Duurt de overtreding na de hercontrole voort, dan volgt een formele

beschikking waarbij de bestuursrechtelijke maatregelen worden opgelegd. Als bij een volgende controle blijkt dat de overtreding nog altijd voortduurt, dan wordt de dwangsom geïnd.

- Opleggen van een last onder bestuursdwang: indien de overtreder niet binnen een bepaalde tijd de overtreding zelf ongedaan maakt, neemt de gemeente herstelmaatregelen en brengt de kosten in rekening brengt bij de overtreder. Hierbij wordt hetzelfde proces doorlopen als bij de last onder dwangsom, met als verschil dat de gemeente zelf herstelmaatregelen neemt.
- Intrekken van de vergunning: een vergunning die is afgegeven voor een gebruiksactiviteit (zoals horeca, kinderopvang) kan worden ingetrokken. Het is dan niet langer toegestaan om het gebouw te gebruiken zoals omschreven in de vergunning. Hierbij wordt hetzelfde proces doorlopen als bij de last onder dwangsom, met als verschil dat de gemeente de vergunning in het uiterste geval intrekt.
- Acute bestuursdwang: de gemeente neemt bijvoorbeeld om onveilige situaties te voorkomen onmiddellijk herstelmaatregelen. De overtreder ontvangt hiervoor de rekening.

Afwijking van de strategie is mogelijk, mits goed gemotiveerd.

Afwijking van bestuursrechtelijke sanctiestrategie door Omgevingsdienst

Sinds enkele jaren heeft de Rijksoverheid besloten dat een belangrijk gedeelte van de taken op het gebied van milieuwetgeving door regionale diensten moeten worden uitgevoerd. Dergelijke diensten zijn, mede naar aanleiding van zware ongevallen, in het leven geroepen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht- en handhaving te verbeteren. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is voor Flevoland de aangewezen omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst heeft één werkkader nodig heeft voor haar gehele werkgebied. Zij kan daarom – mits dit uit het oogpunt van efficiëntie wenselijk is – afwijken van de algemene sanctiestrategie.

Daarbij geldt tegelijkertijd als voorwaarde dat de Omgevingsdienst de meest passende interventie kiest voor de overtreding die wordt aangetroffen.

Strafrechtelijke sanctiestrategie

Bij het strafrecht staat niet herstel maar bestraffing van de dader centraal. De gemeente Almere gebruikt in een aantal gevallen (bijvoorbeeld bij afvaldumpingen, hinderlijk gedrag of wildplassen) de bestuurlijke strafbeschikking. Met dit instrument kunnen buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente – zonder tussenkomst van de rechter – straffen opleggen voor een groot aantal overtredingen van de APV en de Afvalstoffenverordening (Asv).

Bijzondere sanctiestrategieën

De algemene bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sanctiestrategieën zijn – gelet op de risico's - niet van toepassing op de handhaving van overtredingen op het gebied van coffeeshops, drugshandel (inclusief hennepcultuur), de Drank- en Horecawet en kinderopvanglocaties. Voor deze onderwerpen zijn meer specifieke sanctiestrategieën opgesteld. Deze strategieën worden afzonderlijk vastgesteld en bekendgemaakt.

5.4 Gedoogstrategie

Gedogen gebeurt bij hoge uitzondering en beperkt tot die gevallen waarbij op korte termijn concreet uitzicht is op legalisering. In geval van gedogen wordt een gedoogbeschikking met heldere voorwaarden opgesteld die aan bestuursrechtelijk toezicht wordt onderworpen. Het gedoogprotocol is opgenomen in bijlage 4 van deze nota.

In de jaarlijkse verantwoording over de handhaving wordt het aantal gedoogbeschikkingen dat is opgesteld opgenomen.

Voorbeeld gedoogstrategie Almere Buiten

In 2013 heeft de gemeente besloten af te zien van handhaving bij (het voortijdig en zonder de

benodigde omgevingsvergunning) in gebruik nemen van een pand in Doemere.

Een groep ondernemers van ca. 250 kraamhouders, ontevreden over de huidige situatie in Utrecht, zocht een alternatieve locatie voor een multiculturele bazaar. De groep dreigde uiteen te vallen en naar verschillende plekken te gaan of geheel te stoppen met de activiteiten. Om deze reden zochten ze naar een snelle oplossing.

De gemeente Almere stond positief tegenover dit plan, omdat het een bijzondere toevoeging was aan de stad en een potentiële extra trekker voor bezoekers van buiten de gemeente. Het initiatief was echter strijdig met het bestemmingsplan. Tijdens een vooronderzoek door de gemeente en initiatiefnemers werd geen alternatieve locatie gevonden.

De gemeente besloot om een afwijkingsprocedure te willen voeren. Deze procedure duurt echter zes maanden. Voor een vlotte vestiging was daarom een gedoogbesluit nodig wegens strijd met het bestemmingsplan. Hier heeft het College van B&W mee ingestemd onder voorwaarde dat er tijdig een vergunning werd aangevraagd, het gebruik voldeed aan het Bouwbesluit en de gemeente vrijwaart van schade(claims).

5.5 Optreden tegen de eigen overheid

De gemeente moet zich ook zelf houden aan wetten en regels en heeft daarin een voorbeeldfunctie. Mocht het voorkomen dat door de eigen organisatie een overtreding wordt begaan, dan wordt tegen deze overtreding opgetreden als tegen iedere andere. Deze lijn geldt ook voor de handhaving van overtredingen die door andere overheden zijn begaan.

6. Programma handhaving 2016-2019

6.1 Welke handhavingstaken voeren we uit?

Zoals aangegeven in de visie is handhaving een keten van activiteiten, die gericht is op het doen naleven van de regels en voorschriften. Handhaving wordt dus niet alleen gezien als het afdwingen van naleefgedrag door bestraffing, maar als het gehele proces van opstellen van duidelijke regelgeving, voorlichting, toezicht, bemiddeling tot - in het uiterste geval - sanctionering. In dit uitvoeringsprogramma maken we concreet op welke handhavingstaken we de uitvoeren in der periode 2016-2019 en waar we ons dus op zullen verantwoorden. We voeren jaarlijks de volgende taken uit:

- Opstellen van regels en sectorale beleidskaders: vanuit de handhaving wordt meegedacht over het opstellen van handhaafbare regels en de invulling van sectorale beleidskaders. Hierbij hebben we aandacht voor de maatschappelijke effecten van de handhavingsdoelstellingen.
- Uitvoering beleidsagenda: de in hoofdstuk 4 geformuleerde beleidsagenda wordt uitgevoerd. De beleidsagenda kan tussentijds worden bijgesteld.
- Voorlichting: we bevorderen dat bewoners, bedrijven en instellingen zelf verantwoordelijkheid nemen voor het naleven van regels. De gemeente stimuleert bijvoorbeeld actief het Keurmerk Veilig Ondernemen en denkt in dat kader ook mee over brandveilig gebruik van bedrijventerreinen.
- Vragen uit de stad: we geven opvolging aan vragen uit de stad (zie voor toelichting 6.2).
- Planmatig toezicht: we houden planmatig toezicht op basis van bestuurlijke prioriteiten (sectoraal beleid) en risicoanalyses (zie voor toelichting 6.3).
- Handhavingsverzoeken: we behandelen iedere melding of handhavingsverzoek uit de stad die we ontvangen.
- Zelfcontroles: In zijn algemeenheid bevorderen we dat bedrijven/instellingen zelf verantwoording afleggen over regelnaleving.

6.2 Toezicht en handhaving op basis van vragen uit de stad

In de uitvoering van de handhaving geven we prioriteit aan de onderwerpen waarover inwoners en bedrijven meldingen of handhavingsverzoeken doen. Ook gebruiken we de informatie uit bijvoorbeeld de gesprekken die met inwoners in 2014 zijn gevoerd over het Actieprogramma Veiligheid. Op vergelijkbare wijze wordt de informatie uit de onderzoeken naar de focusgebieden in Almere (uitgevoerd door het Programma Bureau Stad van de gemeente Almere) gebruikt. Zo wordt handhaving op een vraaggerichte wijze (soms per gebied in de stad) uitgevoerd. We gaan aan de slag met:

- Hondenoverlast: inwoners ervaren overlast van honden. Daarom worden de huidige (uitlaat)voorzieningen en regels daaromtrent geëvalueerd en verbeterd. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot aanpassing van de APV en hondenkaart.
- Reactietijd en afhandeling handhavingsverzoeken: Door een aantal inwoners uit Almere Buiten en Almere Haven is aangegeven dat de wijze waarop handhavingsverzoeken worden afgehandeld moet verbeteren. Komend jaar wordt verkend wat we hieraan kunnen doen.
- Zwerfvuil: in 2016 is gestart met de uitvoering van een plan aanpak van afvaldumpingen, gericht op het verminderen van afvaldumpingen op een aantal locaties in de stad. Onderdeel van dit plan van aanpak is een pilot handhaving, die bestaat uit het experimenteren met strengere vormen van handhaving.
- Bedrijventerreinen: Op een aantal bedrijventerreinen ervaren ondernemers overlast, als gevolg van parkeerexcessen door vrachtwagens en reclame-uitingen. In het komende jaar wordt onderzocht welke verbeteringslag gemaakt kan worden. Daarbij valt te denken aan mogelijkheden in de openbare ruimte zelf (bebording, inrichting) en in communicatie over/handhaving van regels.

6.3 Planmatig toezicht en handhaving

Om gericht de belangrijkste miststanden in de stad aan te kunnen pakken maken we iedere beleidsperiode keuzes voor de inzet van onze handhaving capaciteit. Op basis van risicoanalyses (zie bijlage 2) en bestuurlijke prioriteiten (sectoraal beleid) wordt planmatig toezicht gehouden op een groot aantal thema's. In tabel 1 is aangegeven welke doelstellingen hiermee worden nagestreefd en welke activiteiten concreet worden uitgevoerd. Voor de wettelijke kaders zie bijlage 1.

Onderwerp	Doelstelling	Activiteiten
Bebouwde Omgeving		
Bouw- en Sloop van gebouwen		
1 Bouwtoezicht en toezicht op sloopmeldingen	Bevorderen dat bouw- en sloopwerkzaamheden leiden tot bouwwerken die voldoende (brand)veilig, gezond, bruikbaar en energiezuinig zijn. Daarnaast wordt door toezicht te houden tijdens de bouw- en sloopwerkzaamheden een veilige situatie gecreëerd voor gebruikers van het openbaar gebied rondom de werkzaamheden.	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op in uitvoering zijnde vergunningen voor het bouwen van bouwwerken en meldingen voor de sloop van bouwwerken.
(Gebruik van de) Bestaande gebouwen		
2 Gebouwen met een vergunningplicht / melding brandveilig gebruik	Het aantal slachtoffers en schade aan de omgeving als gevolg van brand minimaliseren, door te bevorderen dat de regels uit het Bouwbesluit 2012 - ten aanzien van een brandveilig gebruik - worden nageleefd.	<ul style="list-style-type: none"> • Geplande periodieke controles² brandveiligheid op gebouwen met een vergunning/meldingsplicht, gecombineerd met signaaltoezicht op overige regels. • Reactie op handhavingsverzoeken en geplande controles op brandveiligheid. • Aantallen worden in het komende jaar nader uitgewerkt in een preventie en handhavingsplan brandveiligheid.
3 Quick-Scan overige gebouwen	Het aantal slachtoffers en schade aan de omgeving als gevolg van brand minimaliseren, door te bevorderen dat de regels uit het Bouwbesluit 2012 - ten aanzien van een brandveilig gebruik - worden nageleefd.	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de hand van een QuickScan een steekproefsgewijze controle brandveilig uitvoeren in bouwwerken zonder een omgevingsvergunning of melding brandveilig gebruik of in bouwwerken met een lager brandveiligheidsrisico.
4 Horeca, inclusief paracommercie (verenigingen) en supermarkten	Alcoholgebruik onder jongeren terugdringen en alcohol gerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken.	<ul style="list-style-type: none"> • > 75 Geplande periodieke controles horecaregels per jaar. Signaaltoezicht op overige regels. • Controle op leeftijdsgrenzen. • Iedere twee jaar: verantwoording en bijstelling in het kader van Preventie en handhavingsplan alcohol.
5 Kinderdagverblijven	Bevorderen en waarborgen dat kinderen in een (brand)veilige kinderopvang verblijven en een kwalitatief hoogwaardige opvang krijgen (oa eisen aan personeel, veiligheid, gezondheid, pedagogisch beleid).	<ul style="list-style-type: none"> • Geplande periodieke controles brandveiligheid op gebouwen met een vergunning/meldingsplicht, gecombineerd met signaaltoezicht op overige regels. • Aantallen worden het komende jaar nader uitgewerkt in een preventie en handhavingsplan brandveiligheid. • Toezicht en inspecties (GGD) op basis van de Wet Kinderopvang.
6 Bedrijventerreinen	Bevorderen dat bedrijventerreinen worden gebruikt volgens de regels uit het bestemmingsplan dat hierop van toepassing is en illegale bouw tegengaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Reactie op handhavingsverzoeken. • Minimaal 1 gebiedsgerichte controle per jaar op het gebruik in relatie tot het bestemmingsplan.

² In totaal worden circa 250 brandveiligheid controles per jaar uitgevoerd, verdeeld over zorggebouwen, kinderdagverblijven en overige gebouwen.

Onderwerp	Doelstelling	Activiteiten
Bebouwde Omgeving (vervolg)		
Evenementen		
7 Evenementen	Door middel van toezicht bevorderen dat evenementen in Almere veilig (constructie en brandveilig) kunnen worden bezocht.	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op bouw en brandveiligheid, bij alle grootschalige evenementen. • Surveillance Stadstoezicht bij publieke evenementen (bijv. koningsdag). • Signaaltoezicht/reactie op handhavingsverzoeken bij kleinschalige evenementen.
Standplaatsen		
8 Controle standplaatsen	Door middel van toezicht bevorderen dat standplaatsen in Almere veilig kunnen worden bezocht.	<ul style="list-style-type: none"> • 1 x per 4 jaar controle of standplaatsen (zoals een oliebolle-kraam) veilig worden gebruikt (voor de omgeving). Dit is eenmalige controle, waarvan de frequentie wordt verhoogd indien we veel misstanden constateren.
Stedelijke aanpak woonoverlast		
9 Uitvoering actieprogramma veiligheid: - Afhandelen overlastmeldingen - Controleren coffeeshops - Gebiedsgerichte controle (bedrijventerreinen; woonfraude)	Het interventieteam woonoverlast wordt ingezet om de toenemende vormen van woonoverlast in wijken en buurten aan te pakken. De afgelopen jaren zijn er aanzienlijk meer problemen op- en aangepakt. In de periode 2015-2018 ligt het zwaartepunt bij het verder bevorderen van verbinding tussen de professionele partijen die een rol hebben in de aanpak van woonoverlast en woonfraude. We versterken de ketenaanpak, zodat taken en verantwoordelijkheden helder zijn en toezichthouders elkaar versterken.	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks wordt minimaal 150 zaken opgepakt over overlastproblemen. • Coffeeshops worden jaarlijks gecontroleerd (met o.a. Politie). • Jaarlijks wordt minimaal 1 gebiedsgerichte controle gedaan op brandveiligheid, bouw- en bestemmingsplan. Waar nodig wordt samengewerkt met de sociale recherche, belastingen, politie, omgevingsdienst en gemeentelijke brandveiligheid handhavers. <p>Zie verder het Actieprogramma Veiligheid.</p>
Openbare Ruimte		
Openbare Orde en Veiligheid (OOV)		
10 Uitvoering actieprogramma veiligheid: - OOV Algemeen - Inzet jeugdboa's - Cameratoezicht	De (sociale) veiligheid op straat vergroten door signaleren overlast gevend gedrag en aanspreken van overlastgevers.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie actieprogramma Veiligheid
Schoon en leefbaar		
11 Toezicht op parkeerregels	Het bevorderen van de bereidheid om te betalen voor goede parkeervoorzieningen rondom de stadsdelen in Almere.	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op het parkeren (feiten Wet mulder) • Toezicht parkeerexcessen.
12 Toezicht op Afval(dumpingen)	Het bevorderen van een schone leefomgeving door het ontmoedigen van afvaldumpingen, in elke vorm, en het onjuist aanbieden van afval.	<ul style="list-style-type: none"> • Risico gestuurd toezicht op afvaldumpingen, zwerfafval, afvaltoerisme en het onjuist aanbieden van grofvuil, huisvuil en bedrijfsvuil (zie ook plan van aanpak afvaldumpingen);
13 APV en bijzondere wetten	Het bevorderen van een veilige, gezonde en duurzame woon- en leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht meldingen over overige regels uit de APV, zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sekstoerisme; ○ Hondenregels; ○ Ligplaatsen; ○ Uitstallingen.

Tabel 1: overzicht uitvoeringsprogramma handhaving 2016-2019

6.4 Uitvoeringsorganisatie toezicht en handhaving

De handhavingstaken die worden beschreven in dit uitvoeringsprogramma worden door de gemeente Almere, in samenwerking met bewoners, bedrijven, politie, brandweer, omgevingsdienst en GGD uitgevoerd. De gemeentelijke taken worden vooral uitgevoerd door de afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH), in het bijzonder door Stadstoezicht (openbare ruimte) en het team Toezicht, Handhaving & Constructie (toezicht en handhaving in de bebouwde omgeving). Het overzicht van de middelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken staat in de jaarlijkse programmabegroting van de gemeente Almere. Wijzigingen worden in het kader van de begroting verantwoord en meegenomen in een jaarlijkse voortgangsrapportage over deze nota. In tabel 2 is de capaciteit voor toezicht en handhaving weergegeven op basis van de programmabegroting 2016.

Onderwerp	Capaciteit begroot 2016
Toezicht en Handhaving bebouwde omgeving	
Bouw- en sloopwerkzaamheden (inclusief evenementen)	8,30 fte
Brandveiligheid	3,50 fte
Bestemmingsplan bedrijventerreinen	0,50 fte
Horeca (integrale horecacontroles + leeftijdsgrenzen)	1,50 fte
Overlast / Openbare Orde en Veiligheid bebouwde omgeving	3,80 fte
Meldingen/ handhavingsverzoeken	4,50 fte
Milieu ³	-
Toezicht en Handhaving openbare ruimte (Stadstoezicht)	
Afvalstoffen	3,30 fte
Parkeren	9,00 fte
Overlast / Openbare Orde en Veiligheid openbare ruimte	12,50 fte
Inzet jeugdboa's	10,80 fte
Cameratoezicht	6,70 fte
APV / Overig toezicht openbare ruimte	0,5 fte
Overig (algemeen)	
Handhaving vragen uit de stad en 'onvoorzien'	1,25 fte

Tabel 2: overzicht capaciteit voor toezicht en handhaving

Flexibiliteit in budgetten

Op dit moment is er slechts zeer beperkte flexibiliteit in de handavingsbudgetten aanwezig om aanvullende taken op te pakken. We verwachten slechts enkele procenten van de capaciteit beschikbaar te kunnen stellen om de wensen uit de stad op te pakken. Het flexibel inzetten van handavingscapaciteit is randvoorwaardelijk voor écht vraaggericht werken. In de komende beleidsperiode wordt daarom onderzocht of we toe kunnen groeien naar deze flexibiliteit door effectafspraken te maken op sectorale thema's (zie beleidsagenda in hoofdstuk 4).

³ Aan de Omgevingsdienst is het basistakenpakket, inclusief asbestcontroles overgedragen (in calamiteitensituaties treedt de gemeente zelf direct op). Meldingen en handhavingsverzoeken uit lage risicocategorieën worden door de gemeente zelf uitgevoerd. Zie voor de capaciteit op dit onderwerp de begroting en verantwoordingsrapportages van de Omgevingsdienst.

7. Monitoring en evaluatie

De afgelopen beleidsperiode werd in januari een nieuw Werkplan Toezicht en Handhaving vastgesteld en werd pas in het 2^e of 3^e kwartaal geëvalueerd of het werkplan van het vorige jaar voldoende was uitgevoerd. Vanaf 2016 wijzigt de manier waarop het college zich verantwoordt over toezicht en handhaving, zodat een betere aansluiting ontstaat tussen evaluatie van de uitvoering en eventueel bijstelling van het uitvoeringsprogramma. De plannen die voorheen in het werkplan stonden zijn nu onderdeel van deze beleidsnota. In een Voortgangsrapportage Toezicht en Handhaving zal worden aangegeven op welke manier de uitgevoerde toezicht en handhavingstaken hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen.

Jaarlijkse verantwoording aan de raad

Jaarlijks legt het college verantwoording af over de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2016-2019 (zie hoofdstuk 5 en 6) en de voortgang van de beleidsagenda (zie hoofdstuk 4). Dit gebeurt in een Voortgangsrapportage Toezicht en Handhaving. Het college presenteert de voortgangsrapportage Toezicht en Handhaving in het eerste kwartaal van ieder jaar.

De voortgangsrapportage bevat een terugblik op de handhaving (evaluatie) en een vooruitblik. Op basis van de evaluatie kan de programmering voor het volgende jaar direct worden bijgesteld. In de evaluatie ligt het accent op de effecten voor de stad die we met handhaving willen bereiken. De voortgangsrapportage zal vooral ingaan op die zaken die niet al zijn verantwoord in andere beleidskaders. Zo wordt over het Actieprogramma Veiligheid, de inzet op regels over alcohol en over kinderopvang al in andere rapportages verantwoording afgelegd. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen waarin per onderwerp staat op welke indicatoren minimaal wordt verantwoord.

Overgang Nota Integraal Handhavingsbeleid 2012-2014 naar Nota Integraal Handhavingsbeleid 2016-2019

Het jaar 2016 is een overgangsjaar. Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2016 wordt verantwoording afgelegd over de activiteiten die in 2015 zijn uitgevoerd. De leerpunten uit deze evaluatie zijn al integraal onderdeel van deze nota integraal handhavingsbeleid.

Bijlagen

Bijlage 1 | Overzicht geldende beleidsdocumenten

Het onderstaande overzicht is niet volledig. Hier worden slechts de belangrijkste kaders gegeven die van toepassing zijn op de handhaving. Landelijke regels zijn te vinden via wetten.overheid.nl en lokale regels staan op <http://www.almere.nl/bestuur/gemeentelijk-beleid/>.

Bouw- en ruimtelijke Ordening

- Woningwet;
- Wet Ruimtelijke Ordening;
- Wet milieubeheer;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG);
- Bouwbesluit 2012;
- Algemene plaatselijke verordening gemeente Almere 2011 en hieruit voortvloeiende beleidsregels;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);

Milieu

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet Milieubeheer;
- Wet Bodembescherming;
- Wet Geluidhinder;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);
- Gemeenschappelijk Kader Flevoland 2013.

Brandveiligheid

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Bouwbesluit 2012;
- Brandbeveiligingsverordening Almere 2013;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota).

Kinderopvang

- Wet Kinderopvang;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);

Evenementen

- Algemene plaatselijke verordening gemeente Almere 2011 en hieruit voortvloeiende beleidsregels.
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Bouwbesluit;
- Brandbeveiligingsverordening Almere 2013;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);
- Nota evenementen in Almere 2015.

Horeca

- Drank- en Horecawet;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet milieubeheer;
- Wet op de kansspelen;
- Bouwbesluit 2012;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);
- Horeca Nota 2000;

- Preventie en handhavingsplan alcohol;
- Sanctiestrategie Drank en Horecawet;
(Nog vast te stellen door het College van B&W, planning: 2^e kwartaal 2016)

Afval

- Afvalstoffenverordening;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota);

Parkeerregels

- Algemene plaatselijke verordening gemeente Almere 2011 en hieruit voortvloeiende beleidsregels.
- RVV;
- Wegenverkeerswet (WvW)

Veiligheid

- Actieprogramma Veiligheid Almere 2015-2018;
- Damoclesbeleid;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet Milieubeheer;
- Bouwbesluit 2012;
- Nota integraal handhavingsbeleid (deze Nota).

APV en bijzondere wetten

- Algemene plaatselijke verordening gemeente Almere 2011 en hieruit voortvloeiende beleidsregels.

Bijlage 2 | Risicoanalyse t.b.v. uitvoeringsprogramma 2016-2019

Omdat het voor de gemeente niet mogelijk is alle wet- en regelgeving waarvoor zij verantwoordelijk is te controleren, dienen er keuzes te worden gemaakt. De toezicht- en handavingsinspanningen dienen zich, naast wensen uit de stad, te richten op die onderwerpen waar de risico's het grootst zijn. Een veel gehoorde kreet in handhavend Nederland luidt 'vissen waar de vis zit'. Een manier om te bepalen waar de 'vissen zitten' is door een risicoanalyse uit te voeren.

Op basis van de uitkomsten van de risicoanalyse kunnen prioriteiten worden gesteld voor de handhaving. Tegelijkertijd wordt duidelijk wat minder prioriteit heeft om te handhaven. Hoewel de risicoanalyse met cijfers werkt, is de uitkomst niet objectief maar subjectief. Het is het gevolg van een keuze. De risicoanalyse helpt bij het rationaliseren van de keuzes.

Risicoanalysemodel:

Bij het maken van de risicoanalyse maken we gebruik van het risicoanalysemodel dat door het Expertisecentrum Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld. In dit model wordt risico (R) gedefinieerd als *negatief effect* (NE) maal de *kans* (K) dat dit effect zich zal voordoen

$$R = NE \times K$$

Deze formule is een internationaal geaccepteerde en veel gebruikte methode om een adequate inschatting te maken van de prioriteit van handhavingstaken.

We onderscheiden in willekeurige volgorde zes soorten *negatieve effecten* die de overheid met gedragsvoorschriften trachten te voorkomen:

1. Fysieke veiligheid: letsel, al dan niet dodelijk;
2. Kwaliteit: teruggang van de kwaliteit van het sociaal maatschappelijk leven, in het bijzonder wat betreft het gevoel van veiligheid;
3. Financieel-economische schade;
4. Verlies van of schade aan natuurschoon;
5. Schade aan de (volks)gezondheid;
6. Schade aan het bestuurlijke imago/stemmenverlies/bestuurlijk belang.

Per mogelijke overtreding is een inschatting gemaakt van de grootte van de negatieve gevolgen eveneens op een schaal van 1 tot 5. Een 5 staat voor een groot negatief effect en een 1 staat voor vrijwel geen effect.

De *kans* wordt bepaald door een inschatting te maken van de overtredingskans als niet wordt gehandhaafd. Een 5 staat voor een zeer grote kans en een 1 voor een zeer kleine kans.

Het risico wordt bepaald door de gemiddelde score van de negatieve effecten te vermenigvuldigen met de kans op overtreding.

Prioritering

Het risicocijfer geeft richting aan de prioritering van de handhavingstaken. Toch zegt het cijfer nog niet alles over de prioritering. Zo zijn bij sommige handhavingstaken de negatieve effecten groot, terwijl de kans klein is. Deze taken scoren hooguit met een gemiddeld risico. Voor de handhaving kunnen deze taken echter prioriteit hebben, juist vanwege de negatieve effecten die het gevolg kunnen zijn.

Er zijn vier mogelijke uitkomsten van prioritering. Deze worden hieronder uiteengezet.

Prioriteit 1 = Heel Hoog (groot negatief effect/ grote overtredingskans)

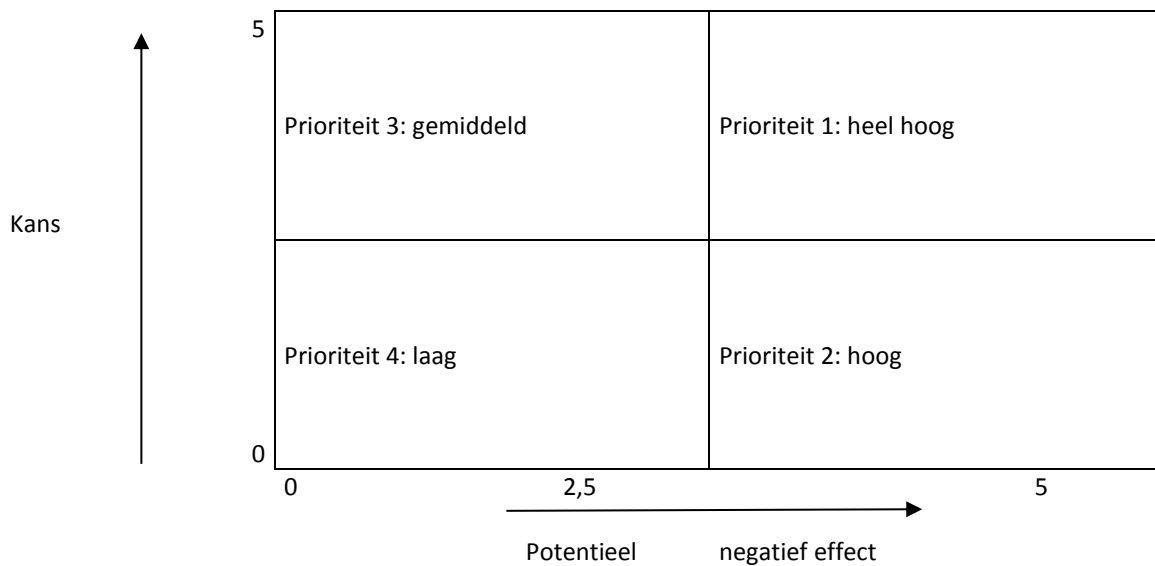
Prioriteit 2 = Hoog (groot negatief effect/ kleine overtredingskans)

Prioriteit 3 = Gemiddeld (klein belang/ grote overtredingskans)

Prioriteit 4 = Laag (klein belang/ kleine overtredingskans)

In bovenstaande prioriteitenvolgorde is er voor gekozen om het negatieve effect zwaarder te laten wegen in de prioritering dan de kans op regelovertreding. Een groot negatief effect met een kleine overtredingskans heeft hier immers een hogere prioriteit dan een klein belang met een lagere overtredingskans.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven.

Door de uitkomst van de risicoanalyse op deze wijze te prioriteren wordt duidelijk welke handhavingstaken de meeste aandacht verdienen.

Risicoanalyses per onderwerp

In het kader van het uitvoeringsprogramma 2016-2019 zijn aparte risicoanalyses uitgevoerd voor de volgende onderwerpen.

1. Bouw- en ruimtelijke Ordening;
2. Milieu;
3. Brandveiligheid;
4. Kinderopvang;
5. Evenementen;
6. Horeca;
7. Overlast in de woonomgeving;
8. Regels in de openbare ruimte.

Per onderwerp is een groep van minimaal 5 deskundigen (meestal toezichthouders) gevraagd om zo objectief mogelijk de risicoanalyse in te vullen. Het gemiddelde resultaat is onderstaand opgenomen.

Hierbij is voor milieutaken gebruikgemaakt van de kennis van de Omgevingsdienst. Voor de brandveiligheid is mede gebruik gemaakt van de kennis van Brandweer Flevoland en voor de kinderopvang van de GGD.

De tabellen op de volgende pagina's vormen slechts een spiegel bij het bepalen van de prioriteiten in de handhaving. Dit helpt de gemeente om zo objectief mogelijk afwegingen te maken over de taken die ze oppakt.

Uitkomsten

Algemeen

In zijn algemeenheid scoren onderwerpen die te maken hebben met Veiligheid en Gezondheid hoger dan onderwerpen die te maken hebben met leefbaarheid. Dit is verklaarbaar omdat veiligheid en gezondheid in het algemeen voorwaarden vormen voor leefbaarheid.

Een op risico's gebaseerde prioriteitstelling van het totaal aan onderwerpen is met de gehanteerde methodiek vrijwel niet objectief te maken, omdat er te veel factoren een rol spelen in de afweging die vakspecialisten maken bij het inschatten van risico's. Daarom is onderstaand een prioriteitstelling uitgewerkt per onderwerp van de gemeentelijke handhaving in de fysieke leefomgeving.

1. Bouwen en Ruimtelijke Ordening

Onderwerp	Prioriteit
Omgevingsvergunningen bouwen	Hoog
Bestaande bouw	Hoog
Bouwen zonder vergunning	Hoog
Gebruik in strijd met bestemmingsplan	Hoog
Omgevingsvergunningen slopen / sloopmeldingen	Hoog
Criminele activiteiten op bedrijventerreinen	Hoog
Detailhandel op bedrijventerrein	Gemiddeld
Vergunningvrij bouwen	Gemiddeld
Geluidzonering industrielawaai	Gemiddeld
Welstand	Laag
Illegale kwesties monumenten/ archeologieverordening	Laag

Opmerkingen

- De gehanteerde onderwerpen zijn globaal te noemen.
- Opgemerkt wordt dat bij het bouwen vooral de bouw van hoge gebouwen en gebouwen met een risico van het gebruik (Gevaarlijke Stoffen, Zorggebouwen, etc.) hoge prioriteit hebben.
- Opgemerkt wordt dat bij strijdigheid met het bestemmingsplan vooral het soort gebruik bepaalt of er risico's aan verbonden zijn (Zowel voor de fysieke leefomgeving, als financieel en imago).

2. Milieu

Onderwerp	Prioriteit
Provinciale inrichtingen	Hoog
Categorie 4-inrichting (A, B of C)	Hoog
Categorie 3-inrichting (A, B of C)	Hoog
Kwaliteit grond/ bagger/ bouwstoffen	Hoog
Indirecte lozingen binnen inrichtingen	Midden
Categorie 2-inrichting (A, B of C)	Midden
Bodemverontreiniging	Midden
Geluidsoverlast	Midden
Omgevingsvergunning Natuurbeschermingswet	Midden
Categorie 1-inrichting (A, B of C)	Laag
Omgevingsvergunning Flora- en faunawet	Laag

Opmerkingen

- De aangehouden prioriteitstelling is onverkort overgenomen uit het vorige handhavingsbeleid. Met de Omgevingsdienst wordt in de komende jaren gewerkt aan het doorontwikkelen van risicogestuurd toezicht door de Omgevingsdienst. In dat kader wordt deze prioriteitstelling te zijner tijd herijkt.

3. Brandveiligheid

Onderwerp	Prioriteit
Brandveiligheid zorginstelling	Hoog
Het gebruik van gebouwen waarvoor een omgevingsvergunning brandveilig gebruik / gebruiksmelding moet worden gedaan.	Hoog
Brandveiligheid kamerverhuur	Gemiddeld
Brandveiligheid kinderdagverblijf	Gemiddeld
Brandveiligheid bedrijven	Gemiddeld
Brandveiligheid woningen	Gemiddeld
Brandveiligheid winkel	Gemiddeld

Opmerkingen

- De risico's op het gebied van brandveiligheid lijken lastig te vangen in het bouwtype. Er zijn veel factoren die de risico's bepalen. Bijvoorbeeld de staat van bouwkundige en installatietechnische onderdelen van een gebouw en het gebruik van het gebouw.
- In bovenstaande prioritering lijkt vooral een afweging te zijn gemaakt op basis van de zelfredzaamheid. Dit wil zeggen: kunnen mensen zich redelijkerwijs zelf redden en de verantwoordelijkheid voor een veilig gebouw volledig dragen, of is overheidstoezicht zeer wenselijk.
- De risicoschatting wordt vooral gemaakt op basis van effecten voor de fysieke leefomgeving en het bestuurlijk imago.

4. Kinderopvang

Onderwerp	Prioriteit
Naleven regels wet kinderopvang	Hoog
Naleven regels brandveiligheid	Hoog

Opmerkingen

- Het naleven van de wet kinderopvang heeft volgens de bevraagde vakspecialisten vrijwel een gelijke prioriteit als het naleven van regels over brandveiligheid.
- De brandveiligheid scoort in relatie tot andere brandveiligheidsonderwerpen "gemiddeld". Zie hiervoor.

5. Evenementen

Onderwerp	Prioriteit
Opbouw evenementen	Gemiddeld
Naleven Evenementenvergunning	Gemiddeld
Geluidmeting evenement	Gemiddeld

Opmerkingen

- Opgemerkt wordt de risico's (kansen op niet naleving en effecten van niet naleving) sterk afhankelijk zijn van het soort evenement en de organisator hiervan.

6. Horeca

Onderwerp	Prioriteit
Naleven regels veiligheid horeca	Hoog
Drankvergunning	Hoog
Naleven leeftijdsgrenzen	Gemiddeld

Geluidmetingen	Gemiddeld
Naleven regels hygiëne Horeca	Laag

Opmerkingen

- In het kader van de horeca zijn zowel vakspecialisten in de openbare ruimte als in de bebouwde omgeving bevestigd. Het resultaat liet ons zien dat het bepalend is waar het risico tegen over wordt afgezet. In relatie tot andere zaken in de openbare ruimte scoort horeca voor velen gemiddeld tot laag. In relatie tot regels voor andere gebouwen is dit ook het geval, met uitzondering van de veiligheid- en gezondheidsaspecten (jeugd en alcohol).

7. Overlast in de woonomgeving

onderwerp	Score
Hennep	Hoog
Drugshandel op straat	Hoog
Vervuilde woning	Hoog
Coffeeshops/ growshops	Hoog
Drugshandel in horecagelegenheid	Hoog
Stankoverlast (tuinhaard)	Hoog
Zeden (incl. prostitutie in inrichtingen)	Gemiddeld
Overbewoning migranten	Gemiddeld
Burenruzie (scheve schutting)	Gemiddeld
Opgesloten migranten	Gemiddeld
Vervuilde voortuin	Gemiddeld
Kamerverhuur aan overigen	Laag

Opmerkingen

- De door vakspecialisten ingevulde risicoanalyses geven geen eenduidig beeld. In zijn algemeenheid wordt het risico hoger ingeschat wanneer er sprake is van gevaar voor veiligheid van de leefomgeving.

8. Regels in de openbare ruimte

onderwerp	Score
Dumpingen	Hoog
Aanbiedgedrag huis- en grof afval	Hoog
Hondenpoep	Hoog
Parkeerexcessen Parkeren in de groenstroken/bermen	Hoog
Straatafval	Hoog
(Jeugd)overlast	Hoog
Illegale tuinvergrotingen	Hoog
Verontreiniging openbare weg	Gemiddeld
Neerzetten fietsen, bromfietsen bij stations	Gemiddeld
Gescheiden aanbod afvalstoffen	Gemiddeld
Aanbiedgedrag bedrijfsvuil	Gemiddeld
Loslopende honden	Gemiddeld
Parkeren in blauwe zones	Gemiddeld
Betaald parkeren	Gemiddeld
Autowrakken	Laag
Tegengaan afvaltoerisme	Laag
Hinderlijk gedrag (weg, schoolplein, gebouwen)	Laag
Wegwerpen reclame/ promotiemateriaal	Laag
Veilig wonen (PKVW)	Laag
Kladden en plakken	Laag

Opmerkingen

- Het is opvallend te noemen dat de beleving van risico's voor de Almeerse openbare ruimte afwijkt van de algehele prioriteitstelling (veiligheid, gezondheid, leefbaarheid).
- Het volgende kan hiervoor een verklaring zijn: Wijkregisseurs, veiligheidsmanagers en stadstoezicht zien dagelijks op welke onderwerpen relatief vaak regels (daadwerkelijk risico) worden overtreden en waarover ontevredenheid bestaat (risicobeleving). Dit uit zich in de hier boven gehanteerde prioriteitstelling.

Bijlage 3 | Verantwoordingsindicatoren

De afgelopen jaren is de kwaliteit van het beleidsproces en de professionaliteit van onze handhavingsorganisatie toegenomen. Het is belangrijk om kwaliteitsverbetering niet te zien als een eenmalig iets, maar als een continu proces. In het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) is - naast de verplichting om handhavingsbeleid op te stellen - een aantal kwaliteitseisen uitgewerkt waaraan een met handhaving belast bestuursorgaan moet voldoen. De kwaliteitseisen zijn gericht op het bereiken van een cyclus van beleidsvorming, planning, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Hierdoor komt de handhaving programmatisch tot stand, op basis van inzichtelijke keuzes. Bij de verantwoording over deze keuzes worden onderstaande verantwoordingsindicatoren gebruikt.

1 Bouwen en Ruimtelijke Ordening

In zijn algemeenheid wordt verslag gedaan van:

- Aantal verleende vergunningen;
- Aantal afgehandelde toezichtdossiers;
- Bijzonderheden die door toezichthouders worden gesignaleerd.

Verder wordt gerapporteerd over bijzonderheden en afwijkingen van plannen, zoals neergelegd in deze Nota.

2 Brandveiligheid

In zijn algemeenheid wordt verslag gedaan van:

- Het aantal controles dat is uitgevoerd;
- Het aantal controles waarin overtredingen zijn waargenomen;
- De maatregelen die zijn genomen.

Verder wordt gerapporteerd over bijzonderheden en afwijkingen van plannen, zoals neergelegd in deze Nota.

Bij projecten (bijvoorbeeld brandveiligheid stadscentra) wordt specifiek aangegeven:

- In hoeveel gevallen er overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst naar:
  - Bouwkunde;
  - Installatietechniek;
  - Organisatorische maatregelen.
- Hierbij wordt, indien mogelijk, een relatie gelegd met eerdere controles die zijn uitgevoerd.

3 Milieu

Zie uitvoeringsrapportages Omgevingsdienst. Deze rapportages worden opgesteld met de gemeente.

4 Evenementen

In zijn algemeenheid wordt verslag gedaan van:

- Het aantal verstrekte evenementenvergunningen;
- Het aantal controles dat is uitgevoerd;
- Het aantal controles waarin overtredingen zijn waargenomen;
- De maatregelen die zijn genomen.

Verder wordt gerapporteerd over bijzonderheden en afwijkingen van plannen, zoals neergelegd in deze Nota.

5 Horeca

In zijn algemeenheid wordt verslag gedaan van:

- Het aantal controles dat is uitgevoerd;
- Het aantal controles waarin overtredingen zijn waargenomen;
- De maatregelen die zijn genomen.

Verder wordt gerapporteerd over bijzonderheden en afwijkingen van plannen, zoals neergelegd in deze Nota. Zie verder de verslaglegging over het preventie en handavingsplan alcohol.

6 Kinderopvang

Zie verslaglegging over het toezicht op de kinderopvang.

7 Woonoverlast

Zie actieprogramma veiligheid en voortgangsrapportages Actieprogramma veiligheid.

8 Afval

Relevante indicatoren zijn:

- Aantal binnengekomen en afgehandelde meldingen/handhavingverzoeken;
- Aantal eigen waarnemingen
- Aantal registraties cameratoezicht;
- Doorlooptijden tot doorzetten naar Stadsreiniging;
- Aantal geconstateerde overtredingen;
- Aantal geïdentificeerde overtredders;
- Aantal bestuurlijke strafbeschikkingen;
- Aantal keren kostenverhaal na bestuursdwang.

Verantwoording vindt plaats op hoofdlijnen en met een duiding van de resultaten.

9 Parkeren

Relevante indicatoren zijn:

- Aantal binnengekomen en afgehandelde meldingen/ handhavingverzoeken in MRS;
- Aantal eigen waarnemingen;
- Aantal registraties cameratoezicht;
- Termijn per melding waarbinnen onderzoek gestart;
- Aantal geïdentificeerde overtredders;
- Aantal bestuurlijke strafbeschikkingen;
- Aantal Aantal keren kostenverhaal;

Verantwoording vindt plaats op hoofdlijnen en met een duiding van de resultaten.

10 Veiligheid Openbare Ruimte

Zie actieprogramma veiligheid en voortgangsrapportages Actieprogramma veiligheid.

Bijlage 4 | Protocol gedogen

We volgen in belangrijke mate een regionaal protocol gedogen, uit het Gemeenschappelijk Kader Flevoland dat in 2013 door het college van B&W in Almere is vastgesteld. Het protocol dat de gemeente Almere volgt is hierna weergegeven.

Wanneer gedogen?

Indien een overtreding wordt geconstateerd, die om bepaalde redenen niet ongedaan kan of zal worden gemaakt, dient overwogen te worden of in deze situatie gedogen mogelijk en wenselijk is. Daartoe wordt door een juridisch medewerker aan de hand van de gedoogstrategie en/of onderstaande opsomming nagegaan of er sprake is van een situatie die voor gedogen in aanmerking komt, zoals wanneer:

- handhaving tot onbillijkheden zou leiden, bijvoorbeeld bij in een nood, overmachts- of overgangssituatie;
- het doel van de regelgeving niet met handhaving wordt bereikt, bijvoorbeeld in overmachts- en overgangssituaties en indien een persoon of rechtspersoon niet over een vergunning beschikt of melding heeft gedaan maar wel voldoet aan de eisen die in een dergelijke vergunning/melding zouden worden gesteld;
- het doel van de regelgeving evident beter gediend is met gedogen, bijvoorbeeld een persoon of rechtspersoon dat tijdelijk een proef wil doen met een wellicht milieuvriendelijker product of productiewijze;
- er een ander, zwaarwegend belang is dat gedogen rechtvaardigt. Bijvoorbeeld als de ongewenste neveneffecten van handhaving dusdanig groot zijn dat ze niet opwegen tegen het feit dat de overtreding eigenlijk beëindigd moet worden.

Er is in ieder geval sprake van een overgangssituaties bij/als:

- nieuwe wet- en regelgeving;
- werken zonder vergunning waarbij de nieuwe vergunning niet aansluitend op de oude (verlopen) vergunning is verleend door omstandigheden die buiten de macht van de vergunninghouder liggen;
- door het starten van een activiteit, vooruitlopend op de vergunningverlening, een ongewenste situatie wordt beëindigd of verbeterd, mits een ontvankelijke aanvraag is ingediend en er voldoende grond is om aan te nemen dat de vergunning op korte termijn wordt verleend;
- de vergunning op formele gronden is vernietigd en een nieuwe vergunning verleend kan worden;
- regelgeving in voorbereiding is die de overtreding van bepaalde voorschriften teniet doet, mits de nieuwe regelgeving op korte termijn te verwachten is;
- een éénmalige activiteit naast de bestaande vergunde activiteiten, waarbij aannemelijk is gemaakt dat deze activiteit voor een korte periode wordt uitgevoerd, de periode korter is dan de procedure voor het opstellen en vaststellen van een vergunning en deze vergunning daarna niet (meer) nodig is;
- bij overtreding van één voorschrift waarvan aannemelijk is gemaakt dat deze overtreding binnen afzienbare tijd wordt beëindigd door bijvoorbeeld een ingrijpende verbouwing of andere investering.

Indien één of meer van bovenstaande situaties van toepassing is/zijn, kan het bestuur besluiten tot gedogen over te gaan. Bij gedogen gelden in ieder geval de volgende randvoorwaarden:

- de overtreding moet naar verwachting legaliseerbaar zijn;
- er mag geen onevenredige schade of hinder ontstaan bij derden;
- het gedogen moet beperkt zijn in omvang en tijd;
- er moet een schriftelijk verzoek tot gedogen worden ingediend met alle relevante informatie die nodig is om tot een goed besluit te kunnen komen;
- de belanghebbende heeft zelf tijdig alle redelijkerwijs mogelijke stappen ondernomen om de overtreding te voorkomen of een legale situatie te creëren om de activiteit uit te voeren.

Gedogen mag niet in de volgende gevallen:

- bij acuut gevaar;

- bij dreigend gevaar of onomkeerbare schade aan monumenten, en/of (leef) milieu, en/of volksgezondheid, en/of openbare veiligheid en/of onaanvaardbare hinder voor derden;
- bij herhaling van dezelfde overtreding én in gevallen waarin het noodzakelijk is dat er een daad gesteld moet worden;
- als niet wordt voldaan aan de aan de gedoogbeschikking verbonden voorwaarden. Dan wordt (alsnog) overgegaan tot handhaving.

Oud zeer

De consequente handhaving van vooral de ruimtelijke ordening heeft een lange tijd een lage prioriteit gekend. Hierdoor zijn gecompliceerde situaties ontstaan van overtredingen met een lange voorgeschiedenis. Veelal zijn daarbij grote persoonlijke belangen gekoppeld aan de illegale situatie. Deze situaties kennen zelden een volledig vergelijkbare situatie.

Extra zorgvuldigheid is dan vereist. Wellicht treft niet alleen de overtreder blaam, ook de gemeente heeft hier mogelijk een taak (te lang) laten liggen. Indien een dergelijke situatie niet kan worden gelegaliseerd dient een zuivere koers te worden bepaald en moet vastgelegd worden hoe met deze situatie wordt omgegaan.

Uitgangspunt is dat een illegale situatie niet mag voortduren wanneer het gebouw door iemand anders in gebruik neemt. Een illegaal gebouwde opstal of illegaal gevoerde bedrijvigheid mag dus niet als zodanig worden doorverkocht.

Daarnaast kan als richtlijn een gedoogtermijn worden voorgesteld van de helft van de periode, dat de overtreding bij de gemeente aantoonbaar bekend was. Per situatie kan deze periode worden bepaald, de richtlijn geeft een indicatie, de situatie is bepalend.

Hoe wordt gedoogd?

Gedogen vindt actief plaats door het opstellen van een gedoogbeschikking. Daardoor is gedogen openbaar en wordt de motivering kenbaar gemaakt. Daarnaast worden aan de gedoogbeschikking voorschriften verbonden ter bescherming van derden en/of het milieubelang. Een gedoogbeschikking is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en moet voldoen aan de eisen die daarbij gesteld zijn. Tegen een gedoogbeschikking kunnen belanghebbenden bezwaar maken. Als een verzoek om te gedogen wordt afgewezen, kan de belanghebbende hiertegen niet in bezwaar gaan. De belanghebbende kan wel bezwaar maken tegen het daarop volgende handhavingsbesluit.

Vorbereiding

Eerst wordt getoetst of alle relevante informatie (voor zover mogelijk) beschikbaar is. Er wordt getoetst welke wet- en regelgeving op alle aspecten van het verzoek van toepassing is en kan zijn, en op basis van welke regelgeving zou moeten worden gedoogd. Daarnaast worden andere Handhavingspartners (zowel bestuurs- als strafrechtelijk) - voor zover betrokken - geraadpleegd. De betrokken partijen worden vervolgens schriftelijk op de hoogte gebracht van het voornemen tot het nemen van een gedoogbeschikking en worden ook in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven.

Uitvoering

De gedoogbeschikking wordt onder voorwaarden en tijdsduur verleend en dient daarom periodiek gecontroleerd te worden. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden van de gedoogbeschikking dient het bestuur geadviseerd te worden de gedoogbeschikking in te trekken. Daarna kunnen nadere bestuursrechtelijke sancties worden opgelegd.

Handhaving

Er is geen sprake van gedogen als er al een handhavingsbesluit is genomen, maar er door

goed onderbouwde redenen onder randvoorwaarden een langere termijn wordt gegeven waarin de belanghebbende in de gelegenheid wordt gesteld om zijn overtreding ongedaan te maken.

Aansprakelijkheid

In de gedoogbeschikking moet een voorbehoud worden gemaakt met verwijzing naar de mogelijkheid dat derde-belanghebbenden alsnog tegen de toestemming bezwaar kunnen maken, respectievelijk een verzoek tot handhaving kunnen indienen.

Het OM kan in bepaalde situaties alsnog besluiten om strafrechtelijk op te treden. In de gedoogbeschikking dient dan ook opgenomen te worden dat het besluit de verantwoordelijkheid van het OM voor de Strafrechtelijke rechtshandhaving onverlet laat. Ook andere risico's, indien de situatie achteraf niet kan worden gelegaliseerd, blijven voor rekening van de verzoeker (overtreder). Gedogen legaliseert niet!

De risico's die voortvloeien uit het niet legaal handelen (respectievelijk een illegale situatie) zijn voor degene die deze handeling verricht of in wiens opdracht deze worden verricht. Het besluit om de illegale handeling of situatie te gedogen verandert deze aansprakelijkheid niet. Ook kunnen andere overheidsorganen, die bevoegd zijn tot handhaven, tot handhaven overgaan. Het bevoegd gezag behoudt zich het recht voor te handhaven wanneer de aanvrager zich niet aan de voorwaarden - zoals gesteld in de gedoogbeschikking - houdt. Ook alle risico's die daaruit voortvloeien zijn en blijven voor degene die de illegale handeling verricht en/of in wiens opdracht deze worden verricht. Dit risico en de aansprakelijkheid dienen duidelijk in de gedoogbeschikking te zijn opgenomen.

Publicatie

Gedoogbeschikkingen worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd, zodat belanghebbenden kennis kunnen nemen van het besluit dat een situatie wordt gedoogd. Hoeveel gedoogbeschikkingen per jaar afgegeven zullen worden is moeilijk in te schatten. Als er op basis van het uitvoeringsprogramma actiever wordt gehandhaafd, zal dit waarschijnlijk meer gedoogverzoeken opleveren.

Als er binnen een korte tijd meerdere gedoogverzoeken voor hetzelfde onderwerp worden gedaan, dient de oorzaak daarvan te worden achterhaald. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot het aanpassen van beleid, lokale regelgeving, een bestemmingsplan of een procedure, als deze kennelijk niet goed functioneert.